

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการสร้างแนวคิดอันทำให้งานวิจัยเกิดขึ้น ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา
- ๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล
- ๒.๕ ข้อมูลเทศบาลตำบลอุโมงค์
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม เป็นเรื่องของการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ามาใช้ในการบูรณาการสิ่งต่างๆ ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของการประยุกต์หลักพุทธธรรม

การประยุกต์หลักพุทธธรรม เป็นการนำแนวทางหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประกอบประยุกต์ใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการสิ่งต่างๆ พุทธธรรมถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทยในการดำเนินชีวิตเพื่อศานติสุขของคนในสังคม ความหมายของการประยุกต์หลักพุทธธรรมนั้นมีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประยุกต์หลักพุทธธรรมไว้ว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรม หมายถึง กระบวนการแห่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกเราคือผู้บูรณาการสิ่งต่างๆ ดังนั้นงานแรกที่ต้องทำ คือ เปิดเข้าสู่โลกภายใน ทำความรู้จักตนเอง ค้นหาความหมายของชีวิตและการทำงาน เรามีชีวิตเพื่ออะไร อะไรคือความหมายของงานที่ทำอยู่ ความหมายของชีวิตกับงานสอดคล้องกันหรือไม่ งานที่ทำมีความหมายอย่างไรต่อสังคมที่เกื้อกูลชีวิตของเรา^๑ ซึ่งมีความสอดคล้องจากความหมายที่ว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเป็น

^๑ ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์, เมล็ดพันธุ์ชีวิตบูรณาการ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๕๔), หน้า ๔๕.

คำสอนทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประกอบประยุกต์ใช้ควบคู่กับการบริหารงานสมัยใหม่ โดยความสอดคล้องและบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างสมดุลแล้ว ถือว่าเป็นการบริหารงานแนวใหม่เข้าสู่การบริหารงานในมิติใหม่ “คนเป็นสุข งานสมบูรณ์”^๒ นอกจากนั้นยังเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาคุณธรรม ๔ ประการ คือ สัมปยุตสังเสวะ สัทธัมมัสสวนะ โยนิโสมนสิการ อัมมานุสุมมปฏิบัติ และห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต เช่น กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมนักเรียนต่างๆ ด้านการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ จนถึงกระบวนการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน หรือครูกับครู การจัดสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านจะมุ่งเพื่อให้การพัฒนานักเรียนตามระบบไตรสิกขา ดำเนินได้อย่างชัดเจนมีประสิทธิภาพ^๓ และยังหมายถึง การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกชนิด ที่บรรจุอยู่ในแผนของหลักสูตรเป็นการเชื่อมโยงแนวนอนระหว่างหัวข้อและเนื้อหาต่างๆ ที่เป็นความรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย การประยุกต์ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง^๔ รวมไปถึงการนำหลักพระธรรมในพระพุทธศาสนา มาประยุกต์เชิงประพจน์ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในวิถีชีวิตชาวพุทธตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งมีทั้งการปฏิบัติธรรมแบบสามัญ หรือการปฏิบัติธรรมขั้นศีลธรรม คือการดำรงชีวิตโดยยึดหลักพุทธธรรมเป็นแนวทาง^๕ โดยประเด็นที่สอดคล้อง คือ การประยุกต์หลักพุทธธรรมมุ่งเน้นในการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่าการประยุกต์หลักพุทธธรรม หมายถึง การสนับสนุน การเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์ และหลักพระธรรมในพระพุทธศาสนา มารวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก่อให้เกิดกระบวนการแห่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมและสามารถบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างสมดุล

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๑ ดังต่อไปนี้

^๒ นพดล สุวรรณสุนทร, หลักการบริหารงานสมัยใหม่ ประยุกต์ใช้ควบคู่กับหลักพุทธธรรม, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

www.siace.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=๒๖๕:๒๐๑๒-๑๑-๐๘-๑๐-๐๗-๓๓&catid=๔๐:๒๐๑๑-๑๑-๒๕-๐๖-๐๓-๕๒. [๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^๓ ดร.ไพรัช สุ่มแสนสุข และ ดร.บรรเจตพร สุ่มแสนสุขม การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.kam.tv/index.php?option=com_content&view=article&id=๑๙๘๕ [๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^๔ ชนาธิป พรกุล, รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๒๒.

^๕ แก้ว ชิตตะขบ, หลักการถือศีลปฏิบัติธรรม, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑๐.

ตารางที่ ๒.๑ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการประยุกต์หลักพุทธธรรม

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์,(๒๕๕๔,หน้า ๔๕)	กระบวนการแห่งความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก
นพดล สุวรรณสุนทร,(๒๕๕๖,ออนไลน์)	การประยุกต์ใช้ควบคู่กับการบริหารงานสมัยใหม่
ดร.ไพรัช สู่แสนสุข และ ดร.บรรเจตพร สู่แสนสุข,(๒๕๕๖,ออนไลน์)	การส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่ ๑. สัมปยุตสังเสวะ ๒. สัทธัมมัสสวนะ ๓. โยนิโสมนสิการ ๔. อัมมานุอัมมปฏิบัติ
ชนาธิป พรกุล,(๒๕๕๔,หน้า ๒๒)	การเชื่อมโยงความรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. พุทธิพิสัย ๒. ทักษะพิสัย ๓. จิตพิสัย
แก้ว ชิตตะขบ,(๒๕๕๓,หน้า ๒๑๐)	การดำเนินชีวิตตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ ๑. ศีล ๒. สมาธิ ๓. ปัญญา

๒.๑.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม

การประยุกต์หลักพุทธธรรมสามารถนำมาปรับใช้เป็นฐานในกระบวนการพัฒนาสังคม เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสังคมไทยมีพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต ให้ความร่มเย็นเป็นสุขมาแต่อดีต ที่สำคัญเป็นทุนทางสังคมที่ยิ่งใหญ่ที่มีอยู่แล้ว และสมควรที่จะมีการศึกษาแก่นคำสอนอย่างลึกซึ้งเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสังคมไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขอย่างแท้จริง การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มสังคมถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ถือเป็นหลักธรรมสำคัญในการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ก่อให้เกิดความรักและความเคารพระหว่างกัน สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรมนั้นมีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรมไว้ว่าตามสัญญาตญาณของคนที่อยู่ร่วมกันนั้น ยังปรารถนาความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย ต้องการสิ่งที่พึงพำนักอาศัย ต้องการได้มีการพักผ่อนหย่อนใจ ต้องการให้มีสันติภาพ ในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะความเรียกร้อง ความต้องการตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต ในทางพระพุทธศาสนาพุทธบริษัททั้งฝ่ายคฤหัสถ์และบรรพชิต เมื่อมาอยู่ร่วมกันในวัฒนธรรมของชาวพุทธแล้ว จำเป็นที่จะต้องอยู่ด้วยความมีคุณธรรมเป็นจุดกลางทางความคิดที่มาพบกัน โดยการปลูกฝังให้เกิดความรัก ความเคารพต่อกัน ซึ่งความรักความเคารพต่อกันนั้น เป็นผลซึ่งจะเกิดขึ้นมาจากการแสดง

ความมีน้ำใจ คือ สงเคราะห์ อนุเคราะห์ เมื่อมีความรัก ความเคารพต่อกัน ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์ต่อกันแล้ว การทะเลาะวิวาทกันก็จะไม่เกิดขึ้น ความสามัคคีซึ่งเป็นผลที่พึงปรารถนา ของหมู่คณะ ไม่ว่ายุคใด สมัยใดก็จะบังเกิดขึ้น จากนั้นเอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทางกิจกรรม ทางผลประโยชน์ ทางการศึกษา การประพฤติปฏิบัติก็จะบังเกิดขึ้นติดตามมา เหล่านี้ เป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน แต่ในขณะเดียวกัน สิ่งที่ตั้งงามเหล่านี้เป็นผลรวมยอดซึ่งกันและกัน โดยการสร้างเหตุเฉพาะในที่นี้ ทรงแสดงว่าเป็นสาราณียธรรม คือ ธรรมะที่จะนำใจของบุคคลให้ ระลึกถึงกัน ผูกพันเชื่อมโยงบุคคลไว้ด้วยน้ำใจ ประกอบด้วย ๖ ประการ คือ^๖

๑) เมตตาภาวกรรม จะทำอะไรก็ให้ทำด้วยเมตตา ได้แก่ การแสดงความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ขนขวายในกิจการงานต่างๆ ที่ควรของเพื่อนภิกษุสามเณรของเพื่อนอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นต่อหน้าหรือลับหลังก็ตาม

๒) เมตตาวจีกรรม จะพูดอะไรก็ประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ การพูดวาจาที่เป็นคำสัตย์ คำจริง คำสมานสามัคคี กระชับสามัคคี พูดแต่คำไพเราะอ่อนหวาน และคำที่มีประโยชน์นั้นเป็นคำที่มีพื้นฐานมาจากเมตตา ต่อคนที่ตนพูดด้วยและคนที่พูดถึง พูดต่อหน้าอย่างไร ลับหลังก็ต้องพูดอย่างนั้น ลับหลังอย่างไร ต่อหน้าก็พูดอย่างนั้น

๓) เมตตาโมหกรรม จะคิดอะไรก็คิดกันด้วยเมตตา ได้แก่ การตั้งความรู้สึกในคน และ สัตว์ทั้งหลายว่า ชีวิตแต่ละชีวิตไม่ต้องการความทุกข์ แต่ต้องการความสุข ฉันทะ เพราะฉะนั้น ขอให้บุคคลนั้นๆ ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ประทุษร้ายกัน ให้แต่ละคนอยู่ดีมีสุขตามสมควรแก่ฐานะของตน เมื่อจะคิดถึงใครก็ตาม ไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่า เป็นภิกษุสามเณรเท่านั้น ให้คิดถึงกันด้วยเมตตา เพราะพร้อมที่จะแสดงออกทางกาย ทางวาจา ทั้งต่อหน้าและลับหลังบุคคลเหล่านั้น

๔) แบ่งปันลาภที่ตนได้มาในทางที่ชอบธรรม ให้แก่เพื่อนภิกษุสามเณร ไม่หวงไว้บริโภคนเฉพาะเพียงผู้เดียว คือ หลักการอยู่ร่วมกันของพระภิกษุสามเณรนั้น ต้องเลี้ยงชีพด้วยลำแข้งของตัวเอง เทียวภิกษาจรบิณฑบาตอาหารจากชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธา เป็นการได้อาหารมาในทางที่ชอบธรรม แต่ว่าการได้ปัจจัย ๔ นั้น คนเรามีวาสนาบาปมีไม่เหมือนกัน บางคนได้มากจนเหลือกินเหลือใช้ บางคนได้น้อยจนไม่ค่อยพอกินพอใช้ เพราะฉะนั้น คนที่ได้ลาภผลมาในทางที่ชอบมาก จึงต้องแสดงออกซึ่งทางกายกรรม ทางวจีกรรม ที่สะท้อนมาจากใจ ด้วยการเอื้อเฟื้อแบ่งปันเป็นการสงเคราะห์ อนุเคราะห์ เฉลี่ยความสุขให้แก่กันและกัน

๕) รักษาศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนภิกษุสามเณรอื่นๆ ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น คือ การอยู่ร่วมกันของพระภิกษุ สามเณรนั้น ค่อนข้างจะอาภรรพ์ แม้จะเผลอไปบ้าง จะเผลอไปบ้าง แต่ถ้าไม่มีปัญหาเรื่องการประพฤติปฏิบัติแล้ว ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ที่เกี่ยวข้องกัน แม้จะเป็นเพื่อนรักร่วมใจกัน ถ้าคนหนึ่งละเมิดศีลที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้จะกลายเป็นที่รังเกียจดูหมิ่นของเพื่อนภิกษุสามเณรด้วยกัน การอยู่ร่วมกันโดยปกติสุขที่ประสงค์จะเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น จึงต้องพยายามปฏิบัติตนให้ถูกต้องตรงตามหลักของศีลที่พระพุทธเจ้า ทรงบัญญัติไว้ โดยให้มองว่า ข้อนี้นั้นพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้อย่างไร ใครปฏิบัติถูกต้องตรง หลักที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ก็ปฏิบัติ

^๖ พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตฺตยาโณ), ธรรมะสำหรับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทคลังวิชา จำกัด, ๒๕๓๖), หน้า ๓๔.

ไปตามเขา ทำให้เกิดเป็นความเรียบร้อยสวยงามขึ้น ที่พระพุทธเจ้าทรงเรียกว่า สังฆโสภโณ คือ หมู่คณะทั้งดงาม

๖) มีความเห็นร่วมกันกับเพื่อนภิกษุสามเณรอื่นๆ ไม่วิวาทกับใครๆ เพราะมีความเห็นผิดกัน เรื่องของความเห็นนั้น ในฐานะของภิกษุในพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นความเห็นเกี่ยวกับวินัยก็ต้องเอาวินัยเป็นมาตรการกำหนดตัดสินว่า ความเห็นของใครถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับธรรมะก็ตรวจสอบเทียบเคียง สอบทานหลักธรรมะว่า ข้อนี้พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้อย่างไร แล้วก็หาจุดกลางทางความคิดมาพบกัน แต่บางอย่างเป็นเรื่องของกิจการงาน หรือแม้แต่เรื่องความเห็นทั่วไป อาจจะมีการขัดแย้งในหลักการและวิธีการบางอย่าง แต่ว่าสามารถประสพผลเช่นเดียวกันได้ ก็ต้องประนีประนอมกัน ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท เพราะเหตุว่า ความเห็นขัดแย้งกัน เว้นไว้แต่บุคคลนั้นมีความเห็นขัดแย้งกับพระธรรมวินัย ซึ่งภิกษุสามเณรรู้ห้วงโยในพระพุทธศาสนา จะต้องถือเป็นการกระทำที่ที่จะขจัดปรับวาทะเหล่านั้น ให้ยุติลงด้วยความเรียบร้อย

ซึ่งมีแนวคิดสอดคล้องกับนักวิชาการท่านอื่นที่ได้กล่าวถึงสาราณียธรรม แปลว่า ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน หมายถึง คุณธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เข้าใจคนอื่นมากขึ้น สาราณียธรรมมี ๖ คือ^๗

๑. เมตตาการุณยธรรม คือ ทำต่อกันด้วยเมตตา หมายถึง ทำสิ่งใดก็ทำด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เช่น แสดงไมตรีและหวังดีต่อเพื่อนร่วมงานร่วมกิจการร่วมชุมชนโดย ช่วยเหลืออุเคราะห์ต่างๆ ด้วยความเต็มใจ แสดงอาการปฏิสัญญาภาพ เคารพนับถือทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เมตตาจริยธรรม คือ พุดกันด้วยเมตตา หมายถึง จะพูดอะไรก็พูดด้วยความปรารถนาดีต่อกันเช่น แนะนำสั่งสอนตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ พูดจริงไม่ พูดเพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเองฝ่ายเดียว

๓. เมตตาโมกขธรรม คือ คิดต่อกันด้วยเมตตา หมายถึงจะคิดอะไรก็คิดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน เช่น ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี

๔. สาธารณโภคี คือ แบ่งปันสิ่งที่ได้มาโดยชอบธรรม หมายถึง แบ่งปันลาภที่ร่วมกันหา ร่วมกันทำโดยยุติธรรม แม้สิ่งของที่ได้มาจะน้อย แต่ก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วถึงกัน นั่นคือ การร่วมสุข ร่วมทุกข์กัน

๕. สีลสามัญญตา คือ มีความประพฤติเสมอภาคกัน หมายถึง ประพฤติสุจริตดีงามเหมือนกัน มีระเบียบวินัยเป็นแบบเดียวกัน ไม่ประพฤติให้เป็นที่ยังเกียจ หรือเสื่อมเสียแก่หมู่คณะ

๖. ทิฐุสามัญญตา คือมีความเสมอภาคกัน ทางความคิด หมายถึง ปรับความคิดความเห็นให้มีเหตุผลถูกต้องเหมือนกัน นั่นคือ การเคารพเหตุผล ยึดหลักความดีงามเป็น อุดมคติอย่างเดียวกัน

^๗ ทองหล่อ วงษ์ธรรมา, **ปรัชญา ๒๐๑ พุทธศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: โอ เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๓๘), หน้า ๒๙๔-๒๙๕.

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของหลักสาราณียธรรม ว่ามีประโยชน์ดังนี้คือ^๑

- ๑) สารณียะ ทำให้เป็นที่ระลึกถึง คิดถึงกัน
- ๒) ปิยาภรณ์ะ ทำให้เป็นที่รัก รักใคร่กัน
- ๓) ครุภรณ์ะ ทำให้กลมกลืนเข้าหากัน เคารพนับถือกัน
- ๔) สังคหะ ทำให้กลมกลืนเข้าหากัน สงเคราะห์เจือจุนกัน
- ๕) อวิวาทะ ทำให้ไม่ทะเลาะวิวาทขัดแย้งกัน
- ๖) สามัคคี ทำให้กลมเกลียวกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ๗) เอกภาพ ทำให้หมู่คนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

โดยประเด็นที่สอดคล้องคือ หลักสาราณียธรรม เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เข้าใจคนอื่นมากขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้นสรุปได้แนวคิดเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม เป็นการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งเข้ากับสิ่งหนึ่งอย่างสมดุล ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบระหว่างความรู้และกระบวนการเรียนรู้ หรือ ระหว่างความรู้กับจิตใจ การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางกิจกรรม ทางผลประโยชน์ ทางการศึกษา การประพฤติปฏิบัติ ก็จะมีเกิดขึ้นมา ดังเช่นการนำหลักสาราณียธรรม มาประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตกันในสังคม ก่อให้เกิดความรัก ความเคารพต่อกัน ให้การสงเคราะห์ มีความสามัคคีเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลที่พึงปรารถนาของหมู่คณะ

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรมและผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๒ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๒ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ), (๒๕๓๖, หน้า ๓๔)	หลักสาราณียธรรม ๖ คือ ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน ประกอบด้วย ๑. เมตตาภายกรรม ๒. เมตตาจารกรรม ๓. เมตตาโมกกรรม ๔. สาธารณโมค ๕. สีสสามัญญดา ๖. ทิฏฐิสามัญญดา

^๑ วิศุทธิ์ ขวัญพุกษ์, “การศึกษาหลักธรรมของพุทธศาสนาที่สามารถนำมาปรับใช้กับการบริหารงานบุคคลในองค์กรธุรกิจ”, *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๙), หน้า ๕๖.

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา,(๒๕๓๘,หน้า ๒๙๔-๒๙๕)	หลักสาราณียธรรม หมายถึง คุณธรรมที่ทำให้คนเราไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เข้าใจคนอื่นมากขึ้น
วิศุทธิ์ ขวัญพุกษ์,(๒๕๓๙,หน้า ๕๖)	คุณประโยชน์ของหลักสาราณียธรรม ๖ ได้แก่ ๑. สารณียะ ๒. ปิยาภรณ์ะ ๓. ครุภรณ์ะ ๔. สังคหะ ๕. อวิวาทะ ๖. สามัคคี ๗. เอกภาพ

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา เป็นขั้นตอนของความก้าวหน้า ขบวนการที่เปลี่ยนแปลงจะเป็นความสำเร็จอย่างมีขั้นตอน ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนานั้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับทุกๆ คน อีกทั้งมีบทบาทที่สำคัญมากในทุกๆ ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ การพัฒนาคือการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ความหมายของการพัฒนานั้นมีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การกระทำให้เกิดขึ้น คือเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า^๙ ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับนักวิชาการท่านหนึ่งว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าโดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ขณะเดียวกันการพัฒนามิได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายรวมไปถึงการเพิ่มความพึงพอใจและเพิ่มความสุขของประชาชนด้วย^{๑๐} อีกทั้งการพัฒนายังหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (directed change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (planned change)^{๑๑} โดยการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการและได้กำหนดทิศทางและมุ่งที่จะควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วยสภาวะการพัฒนามีสภาวะสมาชิกของสังคมได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนได้เต็มที่โดยไม่มีสภาวะครอบงำ เช่น

^๙ ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ส.ส.น.ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๑.

^{๑๐} ส. ศิวรักษ์, ศาสนากับการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชนจำกัด, ๒๕๑๙), หน้า ๘-๕๑.

^{๑๑} สัณญา สัณญาวิวัฒน์, การพัฒนาชุมชน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๕.

ความบีบคั้นทางการเมือง ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความไม่สมบูรณ์ในอนามัย ทุกคนสามารถที่จะนำเอาศักยภาพของตนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของไทยไม่สามารถจะใช้รถแทรกเตอร์แบบอเมริกาได้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ได้ประดิษฐ์ “ควายเหล็ก” ขึ้นมาใช้ไถนาในสภาพแวดล้อมของสังคมไทย^{๑๒} ยังรวมไปถึงการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพ (qualitative changes) ส่วนการแปลงรูป (transformation) เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของตัวกระทำ (environmental changes) ซึ่งนอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การคมนาคมของประเทศไทย เมื่อเริ่มแรกได้มีการใช้รถเทียมม้า แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยใช้เครื่องจักรไอน้ำมาทำรถไฟ และค่อยๆ ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นๆ เรื่อยๆ การเปลี่ยนแปลงจากรถม้ามาเป็นรถไฟหรือเป็นรถยนต์ หรือเครื่องบิน จนเป็นจรวดก็ดี นับได้ว่าเป็นการพัฒนา^{๑๓} โดยประเด็นที่สอดคล้อง คือ การพัฒนาถือเป็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า

ดังนั้นสรุปได้ว่าการพัฒนา หมายถึง การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนและกำหนดทิศทางเอาไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ย่อมไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๓ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนา

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, (๒๕๖๖, หน้า ๑)	การกระทำให้เกิดขึ้นเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า
ส. ศิวรักษ์, (๒๕๑๙, หน้า ๘-๕๑)	การกระทำที่มีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า
สัญญา สัญญาวิวัฒน์, (๒๕๖๖, หน้า ๕)	การเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างแน่นอน
จิตยา สุวรรณชนู, (๒๕๑๗, หน้า ๑๘๗-๑๘๙)	การเปลี่ยนแปลงที่ได้กำหนดทิศทางและมุ่งที่จะควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลง
อมร รักษาสัตย์ และ ชัดติยา กรรณสูต, (๒๕๑๕, หน้า ๒-๘)	การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลง

^{๑๒} จิตยา สุวรรณชนู, วิทยาศาสตร์สังคม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๗), หน้า ๑๘๗-๑๘๙.

^{๑๓} อมร รักษาสัตย์ และ ชัดติยา กรรณสูต, ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕), หน้า ๒-๘.

๒.๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามีอยู่สามส่วน คือ ผู้กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เจตนาธรรมณ์ อุดมการณ์ วิธีการรวมทั้งกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเป้าหมายของกระทำที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจชัดเจนในแต่ละองค์ประกอบเหล่านี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาวิชาการที่ว่าด้วยการพัฒนา สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาเป็นรูปแบบอย่างหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) สวนความทันสมัยก็เป็นกรณีเฉพาะอันหนึ่งของการพัฒนา สำหรับทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม (Industrialization) เป็นมิติหนึ่งของการพัฒนาโดยหลักทั่วไปแล้ว การพัฒนาเป็นลักษณะทางสังคมที่กำลังเปลี่ยนจากสิ่งที่เคยเป็นในอดีตไปสู่สิ่งที่ต้องการจะเป็นซึ่งขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการพัฒนาของแต่ละสังคม^{๑๔} ซึ่งมีความสอดคล้องของนักวิชาการที่กล่าวไว้ว่า หัวใจของการบริหารพัฒนา คือ เป็นระบบบริหารที่เน้นการปฏิบัติ (Action-oriented) และจุดมุ่งหมาย (Goal-oriented)^{๑๕} และของนักวิชาการท่านหนึ่งที่กล่าวว่า การบริหารงานพัฒนา (Development administration) เป็นกระบวนการนำนโยบายการพัฒนาไปปฏิบัติ ต้องเข้าใจแนวคิดทฤษฎีการพัฒนา กำหนดนโยบายและแปลงเป็นแผนหรือโครงการ จากนั้นก็นำไปปฏิบัติ ปัจจุบันการบริหารการพัฒนาก้าวหน้าไปมาก เนื่องจากนโยบายพัฒนามีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายทางด้านความเป็นธรรมและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและสถาบันซึ่งเป็นเรื่องยากและท้าทาย นอกจากนี้นงานพัฒนายังเต็มไปด้วยความขาดแคลนทรัพยากร ความไม่แน่นอนและมีความเสี่ยงสูง คำว่า “การบริหารการพัฒนา” เป็นคำที่บัญญัติในทศวรรษ ๑๙๕๐ เพื่อแยกให้เห็นชัดว่าเป็นการบริหารที่สนับสนุนการพัฒนา ไม่ใช่การทำตามกฎระเบียบเหมือนการบริหารราชการและเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐศาสตร์การพัฒนาที่เริ่มใช้หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ การบริหารการพัฒนาเป็นแนวคิดที่ริเริ่มจากตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและองค์การสหประชาชาติ^{๑๖} โดยมีส่วนขัดแย้งกับนักวิชาการท่านหนึ่งที่ได้กล่าวว่า แนวคิดของการพัฒนาแตกมาจากความเชื่อในคุณค่าของมนุษย์ ซึ่งเป็นแม่บทของปรัชญา แนวคิดและหลักการพัฒนาทั้งหลาย และเนื่องจากในหมู่ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญงานพัฒนามีทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาในหลายแง่หลายมุม ดังนั้น แนวคิดของการพัฒนา ที่จะเสนอต่อไปนี้จะยังไม่ถือว่าเป็นข้อยุติหรือเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายทุกคน แนวคิดอาจมีน้อยกว่า มากกว่า เหมือนกัน หรือแตกต่างกันได้เสมอ^{๑๗}

^{๑๔} Denis Goulet, The cruel choice : A new concept in the theory of development (New York: Atheneum, 1973), p. 96.

^{๑๕} Edward W. Weidner, Development administration : A new focus for research, (Ann Arbor, Mich : IPA, 1962), p. 98.

^{๑๖} George F. Grant, Development administration : Concepts, goals, methods (Madison : The University of Wisconsin, 1979), p. 163.

^{๑๗} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, แนวคิดการพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร: โฟร์เพช, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖๘-๑๖๙.

- ๑) คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด
- ๒) การช่วยเหลือตัวเอง (พึ่งตนเอง)
- ๓) ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน
- ๔) ความคิดริเริ่มของชุมชน
- ๕) ความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน
- ๖) ความสมดุลของการพัฒนา
- ๗) การใช้ทรัพยากรในชุมชน
- ๘) การดำเนินงานตั้งอยู่บนรากฐานของหลักประชาธิปไตย
- ๙) การประสานงาน
- ๑๐) การปฏิบัติงานร่วมกันกับผู้นำท้องถิ่น
- ๑๑) การผสมผสาน

นักวิชาการท่านหนึ่งยังได้กล่าวว่า ทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget's Theory) จากการเป็นเจ้าของกิจการงานเกษตรกรรมแถบเทือกเขาแอลป์ (Alps) สวิสเซอร์แลนด์ จิน เพียเจต์ (Jean Piaget) หันมาสนใจและพยายามทำความเข้าใจพฤติกรรมเด็ก การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กได้ดำเนินการตามวิธีสังเกตพฤติกรรมตรง กล่าวคือ ในแต่ละวันของแต่ละวัยนั้น เพียเจต์ได้ศึกษาและบันทึกพฤติกรรมอย่างละเอียด จนสามารถกำหนดเป็นบรรทัดฐานแบบแผนพฤติกรรมของเด็กและได้เป็นแนวคิดทฤษฎีพัฒนาทางสติปัญญาของชีวิตมนุษย์ที่รู้จักกันแพร่หลายในชื่อ “Cognitive Development Theory” เพียเจต์แบ่งขั้นตอนพัฒนาชีวิตเป็น ๔ ขั้นตอน^{๑๘}

ขั้นที่ ๑ Sensory-motor period ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๒ ขวบ โดยประมาณคำว่า Sensory หมายถึง การสัมผัสต่างๆ เช่น การเห็น การได้ยิน การรู้รส การรู้กลิ่น และการรู้สัมผัสที่ผิวหนัง ส่วนคำว่า Motor เป็นกิริยาอาการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น การลูบคลำ การคืบ คลาน การเอื้อมหยิบฉวย ตลอดจนการเสาะแสวงหาทั้งหลาย รวมความว่าวัย Sensory-Motor นี้ เป็นระยะที่เด็ก มีการชุกชอนเคลื่อนไหวอยู่ไม่สุข ซึ่งเพียเจต์อธิบายว่า เป็นความพยายามเข้าใจสิ่งแวดล้อมของเด็ก โดยอาศัยประสาทสัมผัสและอวัยวะ ทั้งนี้เป็นการเรียนรู้พื้นฐานในการสร้างสติปัญญาของเด็กและเป็นการเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมด้วย

ขั้นที่ ๒ Preccerational period อายุในช่วง ๒-๗ ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่เด็กเริ่มพัฒนาการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการทำความเข้าใจและแสดงออกกับสิ่งแวดล้อม มีการเรียกชื่อสิ่งของแม้ว่าบางครั้งเด็กจะสับสนเกี่ยวกับสิ่งของต่างๆ อยู่บ้าง แต่เด็กจะพยายามใช้ภาษาในการสื่อสาร เด็กในวัยนี้จะเริ่มใช้เหตุผลบางประการซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ เช่น เกี่ยวกับปริมาณของน้ำในภาชนะที่มีขนาดต่างกัน เด็กจะรับรู้ว่ามีปริมาณมากน้อยตามระดับน้ำที่มองเห็น โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอื่นๆ นอกจากนี้เด็กวัยนี้ยึดถือตัวเองเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง (Ego centric Behavior) และไม่รับรู้รับทราบความคิดผู้อื่น

^{๑๘} ดวงเดือน พันธุมนาวิน, การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๓), หน้า ๓๐.

ขั้นที่ ๓ Period of Concrete Operations ช่วงอายุประมาณ ๗-๑๑ ขวบ การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องคิดคำนวณตัวเลขจะเริ่มด้วยการบวกลบจำนวนต่างๆ เด็กมีความคิดเข้าใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมได้ โดยสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น ความเย็น-น้ำ-เปียก เป็นต้น

ขั้นที่ ๔ Period of Formal Operations อยู่ในช่วงอายุ ๑๑-๑๕ ปี ซึ่งเป็นวัยที่เด็กใช้เหตุผลเชิงตรรกะและคิดทบทวนไปมาได้อย่างว่องไว เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ โดยเริ่มตั้งแต่นำข้อมูลมาสร้างสมมติฐานและสร้างข้อสรุปกฎเกณฑ์ต่างๆ จากการทดสอบข้อสันนิษฐานของตน กระบวนการคิดที่แตกฉาน และการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมจะปรากฏเด่นชัดขึ้น ในวัยนี้จะมีการคาดคะเนปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ ทั้งนี้พื้นฐานการคิดหาคำตอบเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชีวิตของมนุษย์

โดยประเด็นที่ขัดแย้ง คือ นักวิชาการบางกลุ่มมองว่าการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งหนึ่ง ที่มีรูปแบบของกระบวนการ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งกลับมองว่าการพัฒนาแตกมาจากความเชื่อในคุณค่าของมนุษย์

ดังนั้นสรุปได้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาว่าเป็นการนำนโยบาย แนวทาง ไปปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพให้ได้มากที่สุด ทั้งยังถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างหนึ่ง

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๔ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๔ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Denis Goulet,(1973,p. 96)	การพัฒนาเป็นรูปหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
Edward W.Weidner,(1962,p. 98)	หัวใจของการบริหารพัฒนา คือ ๑. ระบบบริหารที่เน้นการปฏิบัติ ๒. มีจุดมุ่งหมาย
George F. Grant,(1979,p. 163)	การบริหารงานพัฒนาเป็นกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ
วิรัช วิรัชนิภาวรรณ,(๒๕๕๑,หน้า ๑๖๘-๑๖๙)	แนวคิดของการพัฒนาแตกมาจากความเชื่อในคุณค่าของมนุษย์
ดวงเดือน พันธุมนาวิน,(๒๕๖๓,หน้า ๓๐)	การพัฒนาสามารถกำหนดเป็นบรรทัดฐานแบบแผน

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นเรื่องของสังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันในการตอบสนองความต้องการทาง ทำกิจกรรมร่วมกันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถมีปฏิสัมพันธ์ทั้งในเรื่องกิจกรรม กิจกรรม และพฤติกรรมต่างๆ ระหว่างผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตด้วยกันที่มารวมกลุ่มกันในแบบออนไลน์ เพื่อที่จะแบ่งปันข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความต้องการข้อมูลส่วนลึก และความคิดเห็น โดยการสร้างเนื้อหาในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ วิดีโอ และเสียง เพื่อติดต่อทางธุรกิจหรือเพื่อความเพลิดเพลิน ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นมีความหมายไว้มากมาย ดังนี้

นักวิชาการได้ให้ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง การที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกัน ทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งหากเป็นเว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บ (Social Network) ก็คือเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกันนั่นเอง โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้คนเข้ามารู้จักกัน มีการให้พื้นที่บริการเครื่องมือต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่าย สร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้^{๑๙} และยังมีนักวิชาการท่านหนึ่งได้ให้ความหมายว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์คือการที่ผู้ใช้งานได้ทำการสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้งานอื่นๆ ที่มีความประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหรือมีความชอบที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน สามารถเข้ามาร่วมพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในเชิงองค์กรหรือกลุ่มสังคม เพื่อใช้ในการกระจายข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๐} ซึ่งนักวิชาการบางท่านอาจมองว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือกลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมและ มีการทำกิจกรรมร่วมกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์ มีการแพร่ขยายออกไปเรื่อยๆ โดยใช้รูปแบบของการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต มีการสร้างเครือข่ายชุมชนเสมือนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง คนในสังคม ปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่กับสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อบอกเล่า เรื่องราว ประสบการณ์ รูปภาพ และวิดีโอ ที่ผู้ใช้จัดทำขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่อต่างๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้ กับเพื่อนและผู้คนที่อยู่ในเครือข่ายของตน ได้ทราบผ่านทางเว็บไซต์ของเครือข่ายสังคมออนไลน์^{๒๑} โดยสอดคล้องกับความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ในมุมมองของนักวิชาการที่กล่าวว่า หมายถึงโครงสร้างทางสังคมที่สามารถที่จะสร้าง

^{๑๙} จารุวัจน์ สองเมือง, เครือข่ายสังคมออนไลน์กับห้องเรียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.tistr.or.th/tistrblog/?p=๕๕> [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^{๒๐} เมธา เกรียงปริญญากิจ, เติมนิธ โสมคา และ ปวีตน์ เลหาหะวีร์, Marketing on Facebook ฉบับพื้นฐาน, (นนทบุรี : ริงค์ ปียอนด์ บุ๊คส์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๗-๓๒.

^{๒๑} อติเทพ บุตรราช, เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network), [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://km.ru.ac.th/computer/?p=๑๙๙> [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๖].

เป็นเครือข่ายอย่างใดอย่างหนึ่งได้ โดยใช้โหนด (Node) ซึ่งสัญลักษณ์เป็นวงกลม ซึ่งหมายถึง คน หรือกลุ่มคน หรือองค์กร และมีเส้นเชื่อมระหว่างกันที่เรียกว่า Ties เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันในลักษณะเฉพาะต่างๆ กันไป เช่น เพื่อน ญาติ ครอบครัว ความเกลียด ความขัดแย้ง ความคิด คุณค่าทางสังคม วิสัยทัศน์ เราสามารถสร้างเครือข่ายนี้ในหลายระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ไปจนถึงระดับประเทศหรือระดับโลกและเครือข่ายสังคมมีบทบาทสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหา ช่วยให้องค์กรสามารถทำงานต่อไปได้และสามารถที่จะหาหนทางที่จะให้แต่ละคนหรือกลุ่มบุคคลสามารถไปสู่จุดหมายปลายทางได้ด้วยการติดต่อสัมพันธ์กัน คุยกัน เพื่อขยายความสัมพันธ์ตามจุดหมายที่เราอยากจะได้เท่าที่ทำได้^{๒๒} โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์มีรูปแบบในการจัดการ "ชุมชนออนไลน์" (online community) หรือ "สังคมออนไลน์" (virtual community) ต่างๆ แต่ละสังคมจะกลายเป็นกลุ่มของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์หรือกลุ่มของเครือข่ายชุมชนออนไลน์แต่ละแห่ง (social network site) ซึ่งเครือข่ายทางสังคมออนไลน์แต่ละแห่งก็จะมีจัดการในระหว่างเครือข่ายทางสังคมออนไลน์แต่ละแห่งจนเกิดเป็น "เครือข่ายสังคมออนไลน์" ในสังคมออนไลน์แต่ละสังคมจะประกอบด้วยสมาชิกภายในสังคมออนไลน์แห่งนั้นๆ ที่ตนเองได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกในสังคมออนไลน์ซึ่งสมาชิกจะมีการใช้ชีวิตการสร้างหรือดำเนินกิจกรรมทางสังคมที่เรียกว่า การก่อนิติสัมพันธ์ในสังคมออนไลน์นั้นในฐานะที่เป็นชีวิตเสมือนที่สองของตนเอง^{๒๓} โดยประเด็นที่สอดคล้อง คือ มองว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นการรวมกันของคน หรือกลุ่มคนที่มีความสนใจในประเด็นต่างๆ ใช้พื้นที่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการแลกเปลี่ยนความรู้ แสดงออกความคิดเห็นร่วมกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง การรวมตัวกันของสมาชิกกลุ่มหนึ่งที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และใช้ประโยชน์ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๕ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๕ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
จารุวัจน์ สองเมือง, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	เครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึง การที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกัน ทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

^{๒๒} บุญมาก ศิริเนาวกุล, “วิทยาศาสตร์บริการงานใหม่ไอที”, เดลินิวส์, (๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑) : หน้า ๑๒.

^{๒๓} อธิพล ปรีดิประสงค์, Social Network, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [http:// www.ClassStart.org](http://www.ClassStart.org) [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๖].

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
เมธา เกรียงปริญญากิจ, เตมณีน โสมคา และ ปวัฒน์ เล่าหะวีร์, (๒๕๕๓, หน้า ๒๗-๓๒)	เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ การที่ผู้ใช้งานได้ทำการสร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้ใช้งานอื่นๆ ที่มีความชอบเหมือนกัน
อดิเทพ บุตรราช, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	เครือข่ายสังคมออนไลน์ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการใช้ประโยชน์ทางด้านการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง
บุญมาก ศิริเนาวกุล, (๒๕๕๑, หน้า ๑๒)	เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นความสัมพันธ์กันในลักษณะเฉพาะต่างๆ กันไป
อิทธิพล ปรีดิประสงค์, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมทางสังคมที่เรียกว่าการก่อนิติสัมพันธ์ในสังคมออนไลน์

๒.๓.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ มักปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ โดยมีตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากรข้อมูลข่าวสาร สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถแบ่งประเภทของเครือข่ายตามระดับของการศึกษาวิเคราะห์เครือข่าย (Network Analysis) โดยแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ (๑) เครือข่ายระดับปัจเจกบุคคล (Individual Level Network) (๒) เครือข่ายระดับหน่วยธุรกิจ (Business Unit Level Network) (๓) เครือข่ายระดับองค์กร (Organization Level Network) และ (๔) เครือข่ายระดับอื่นๆ (Other Level Network) หรือระดับระหว่างองค์กร^{๒๔} ทั้งยังกล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่ายว่ามีอยู่ ๗ ประการ ประกอบด้วย^{๒๕}

- (๑) การรับรู้มุมมองร่วมกัน
- (๒) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน
- (๓) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน
- (๔) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง
- (๕) มีกระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน
- (๖) มีการพึ่งอิงร่วมกัน
- (๗) การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน

^{๒๔} Kilduff, Martin ; and Tsai, Wenpin. **Social Networks and Organizations** , (London SAGE Publication Ltd , 2003)

^{๒๕} เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัคเชสมีเดีย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘.

โดยนักวิชาการบางท่านมองถึง การสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นวิธีการทำงานที่ได้รับความนิยมทั้งในภาคธุรกิจและในการทำงานเชิงพัฒนาสังคม ซึ่งในโลกธุรกิจนั้นแนวความคิดของระบบเครือข่ายได้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยเริ่มจากธุรกิจของการจัดหางานทำ และการสรรหาบุคคลที่เหมาะสม แต่สำหรับในทางสังคมวิทยา เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม (Social-Network) อย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจนแน่นอน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก และมีความเป็นรูปธรรมมองเห็นได้ แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขต การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายอาจจะมองเห็นเป็นรูปธรรม หรือมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ ซึ่งเครือข่ายที่มองเห็นเป็นรูปธรรมมี ๓ ลักษณะ คือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน แต่เครือข่ายไม่มีโครงสร้างแน่นอนตายตัว อาจมีการกำหนดหน้าที่ให้สัมพันธ์กัน แต่ในเครือข่ายไม่มีใครบังคับใครให้ทำอะไรได้ แต่ละคนหรือกลุ่มองค์กรต่างเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอๆ กัน^{๒๖} ซึ่งมีความสอดคล้องกับนักวิชาการที่ได้กล่าวว่า แนวโน้มของการบริโภคสื่ออินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะโลกของสังคมเครือข่าย (Social Networking) ทั้งการอัปโหลดข้อมูล การแชร์รูปภาพ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บบล็อก ต่างก็กำลังเข้าสู่กระแสของสังคม ความนิยมนี้ได้เกิดขึ้นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่อายุ ๑๕-๓๐ ปี ที่เรียกกันว่า Generation Y, Z หรือ D ที่คือนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงกลุ่มคนวัยทำงาน ทั้งระดับพนักงาน ผู้บริหาร นักวิชาการ นักวิชาชีพ รวมถึงนักการเมือง ศิลปิน ดารา และคนสูงอายุที่หันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ผ่านสังคมเครือข่ายนี้อย่างมากมายยิ่งไปกว่านั้น การสังคมเครือข่ายยังสามารถเข้าถึงได้ไม่จำกัดเวลา (Time) และพื้นที่ (Space) เพราะทุกที่ ทุกเวลาสามารถทำการติดต่อสื่อสารได้ หากสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ ที่สำคัญโลกของการสื่อสารออนไลน์ก็ได้ย้ายเข้ามาสู่โทรศัพท์มือถือที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และมีแอปพลิเคชัน รวมทั้งแพลตฟอร์มต่างๆ ให้สามารถใช้สื่อสารได้ เช่น เว็บไซต์ www.shozo.com หรือ www.qik.com ที่อัปโหลดรูปถ่ายไปยังเว็บไซต์โพโต้แชร์ริงอย่าง www.flickr.com โทรศัพท์มือถือจึงได้กลายเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้เป็นการเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงโลกของสังคมเครือข่าย และยังเป็นการเพิ่มปริมาณของคนในสังคมออนไลน์มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มคนที่คลั่งไคล้ความเป็นดิจิทัลที่อยู่ในยุคที่เรียกว่า Generation D: Digital ที่เป็นผู้รับนวัตกรรมดังกล่าวนี้เข้ามาใช้ ได้เข้ามามีอิทธิพลในการขับเคลื่อนสังคมเครือข่ายให้มีพลังมากยิ่งขึ้น^{๒๗} และทางนักวิชาการอีกท่านได้เสนอแนวทางการใช้ประโยชน์แนวคิดเครือข่ายทางสังคม (Social Network) สรุปได้ ดังนี้^{๒๘}

^{๒๖} วนากิตติ ราชพิบูลย์, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะครุศาสตร์และเทคโนโลยี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๓)

^{๒๗} พ.อ.รศ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, **เครือข่ายสังคม (Social Networking)**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.torakom.com/article_print.php?artID=๒๓๐ [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^{๒๘} Ethier Jason, **Current Research in Social Network Theory**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.ccs.neu.edu/home/perrolle/archive/Ethier-SocialNetworks.html> [๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๖].

๑. การใช้ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายมนุษย์ (Knowledge of Human Networks) ในการประยุกต์กับการออกแบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (The Design of Computer Networks) โดยเปรียบเทียบกิจกรรมการแลกเปลี่ยนของมนุษย์ในเรื่องของสารสนเทศ (Information) ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Ideas) ตลอดจนทัศนคติ (Opinions)

๒. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคม ในการวิจัยเชิงสุขภาพส่วนบุคคล (Personal Health) โดยเฉพาะประเด็นของการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมทางสังคม (Participation Social Network) ในการรักษาสุขภาพ ทั้งในระดับส่วนบุคคล ไปจนถึงชุมชน และสังคมโดยรวม

๓. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในการวิจัยตลาด (Marketing Research) ซึ่งจะสามารถสร้างผลกำไรจำนวนมหาศาลแก่หน่วยธุรกิจ เนื่องจากการศึกษาเครือข่ายสังคม (Social Networks) และแบบแผนความสัมพันธ์ (Patterns of Relationship) จะทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในเครือข่ายทางสังคมนั้นๆ

๔. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในการวิจัยชุมชนออนไลน์ (Online Community) บนระบบอินเทอร์เน็ต โดยตัวอย่างงานวิจัยที่มีชื่อเสียงและได้รับการกล่าวขวัญเป็นอย่างมาก คือ ผลการศึกษา Club Nexus ของนักวิจัยจาก Stanford University

โดยประเด็นที่สอดคล้อง คือ เครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถสร้างประโยชน์ได้หลากหลาย เป็นวิธีการทำงานที่ได้รับความนิยม กลุ่มคนทุกระดับหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งยังสามารถเข้าถึงได้ไม่จำกัดเวลาและพื้นที่

ดังนั้นสรุปได้แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้ว่าเป็นการรวบรวมความรู้ข่าวสาร และ เหตุการณ์ต่างๆ ไว้มากมาย เข้ามานำเสนอ ข้อมูล ความคิดหรือต่อยอด เรื่องราวต่างๆ ได้ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ และมีกระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน ถือเป็นวิธีการทำงานอย่างหนึ่งที่ได้รับคามนิยมทั้งในภาคธุรกิจและการทำงานเชิงพัฒนาสังคม โดยมีขอบเขตที่ชัดเจนแน่นอนในกลุ่ม

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๖ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๖ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
Kilduff, Martin ; and Tsai, Wenpin	ประเภทของเครือข่ายตามระดับของการศึกษาวิเคราะห์เครือข่าย (Network Analysis) แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ ๑. เครือข่ายระดับปัจเจกบุคคล (Individual Level Network) ๒. เครือข่ายระดับหน่วยธุรกิจ (Business Unit Level

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
	Network) ๓. เครือข่ายระดับองค์กร (Organization Level Network) ๔. เครือข่ายระดับอื่นๆ (Other Level Network) หรือระดับระหว่างองค์กร
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, (๒๕๕๓, หน้า ๑๘)	องค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่ายว่ามีอยู่ ๗ ประการ ประกอบด้วย ๑. การรับรู้มุมมองร่วมกัน ๒. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ๓. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน ๔. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง ๕. มีกระบวนการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน ๖. มีการพึ่งอิงร่วมกัน ๗. การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน
ชนากิตติ ราชพิบูลย์, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	เครือข่ายมี ๓ ลักษณะ คือ ๑. เครือข่ายการแลกเปลี่ยน ๒. เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร ๓. เครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน
พ.อ.รศ.ดร.เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	๑. เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม ๒. สามารถเข้าถึงได้ไม่จำกัดเวลาและพื้นที่
Ethier Jason, (๒๕๕๖, ออนไลน์)	แนวทางการใช้ประโยชน์แนวคิดเครือข่ายทางสังคม ๑. การใช้ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายมนุษย์ ๒. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคม ในการวิจัยเชิงสุขภาพส่วนบุคคล ๓. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในการวิจัยตลาด ๔. การใช้แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในการวิจัยชุมชน ออนไลน์

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก มีฐานะเดิมมาจากสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยทั่วไปมีชื่อจากตำบลที่ตั้งอยู่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๔.๑ ความหมายของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนน และท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษา

วัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ ได้ตามสมควรความหมายของเทศบาลตำบลนั้นมิผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของเทศบาลตำบลไว้ว่า เทศบาลตำบล หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นแบบหนึ่ง เป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติ ๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒) หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดตั้งเทศบาลแบ่งออกเป็น ๓ ขนาด ประกอบด้วย เทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล โดยการกำหนดเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาล^{๒๙} ซึ่งมีความหมายตรงกับพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) ที่กล่าวว่า เทศบาลตำบล หมายถึง ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วยเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^{๓๐} และยังหมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๒ คนที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรเขตเทศบาล เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษาวัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆ ได้ตามสมควร^{๓๑} ซึ่งมีความสอดคล้องกับนักวิชาการท่านหนึ่งซึ่งมองว่า เทศบาลตำบล หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดมืองคการ ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้^{๓๒} และอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า เทศบาลตำบล หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่

^{๒๙} ไพโรจน์ สุวรรณฉวี, **รวมกฎหมายท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๑.

^{๓๐} พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖, **ราชกิจจานุเบกษา**, ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖.

^{๓๑} วิกีพีเดีย, **เทศบาลตำบล**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลตำบล> [๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].

^{๓๒} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, **การปกครองท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พีระพัฒนา, ๒๕๒๖), หน้า ๘.

รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม^{๓๓} โดยประเด็นที่สอดคล้อง คือ เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายของตนเองได้ตามเหมาะสม

ดังนั้นสรุปได้ว่าเทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนของท้องถิ่นในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ดำเนินกิจกรรมทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในท้องถิ่นที่ตั้งเทศบาลตำบลนั้น

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาลตำบล และผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๗ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๗ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของเทศบาลตำบล

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ไพโรจน์ สุวรรณฉวี,(๒๕๔๘,หน้า ๑)	เป็นราชการส่วนหนึ่งที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖	ประกาศกระทรวงมหาดไทยให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วยเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
วิกิพีเดีย,(๒๕๕๖,ออนไลน์)	เทศบาลตำบล ประกอบด้วย ๑. นายกเทศมนตรี ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร ๒. สภาเทศบาล จำนวน ๑๒ คน ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ
ประทาน คงฤทธิศึกษากร,(๒๕๖๖,หน้า ๑)	เทศบาลตำบลเกิดจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ
อุทัย หิรัญโต,(๒๕๖๓,หน้า ๔)	เทศบาลตำบลมีการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง

๒.๔.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบลในปัจจุบันนั้น ยังคงจัดตั้งและบริหารงานภายใต้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ โดยมีการกระจายอำนาจรัฐ มุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเอง

^{๓๓} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๖๓), หน้า ๔.

ในระดับหนึ่ง สำหรับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาลตำบลนั้นมิใช่ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาลตำบลไว้ว่า “บรรดาสถาบันการเมืองการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้ นับว่าเทศบาลเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นหน่วยการปกครองที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนที่มีความเจริญ นานาประเทศต่างประสบความสำเร็จในการใช้เทศบาลเป็น “เครื่องมือ” ที่สำคัญในการปกครองประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทศบาลมีความสำคัญในฐานะสถาบันที่มี “ความจำเป็น” สำหรับการปกครองประเทศของบรรดาประเทศที่พัฒนาทั้งหลาย”^{๓๔} ซึ่งมีความสอดคล้องกับนักวิชาการท่านหนึ่งที่ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งเทศบาลความคิดในเรื่องการจัดตั้งเทศบาลเริ่มปรากฏตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ ในรูปของธรรมนูญลักษณะปกครองคณะนคราภิบาล พ.ศ. ๒๔๖๑ โดยใช้กับเมืองจำลอง “ดุสิตธานี” ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งถือว่าเปนกฎหมายการปกครองท้องถิ่นฉบับแรก โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรก ประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะ ประการที่สอง เป็นสถาบันการสอนการปกครองระบอบประชาธิปไตย เทศบาลจัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีการจัดตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ การจัดตั้งเทศบาลกระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและมีการแบ่งเทศบาลออกเป็น ๓ ประเภท แต่ละประเภทมีเงื่อนไขการจัดตั้ง ดังนี้^{๓๕}

๑. เทศบาลตำบลใช้เกณฑ์รายได้เป็นตัวกำหนดคือ พื้นที่ใดจะจัดตั้งเทศบาลตำบลจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๒ ลานบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ประชากร ๗,๐๐๐ คนขึ้นไปอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๑,๕๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

๒. เทศบาลเมือง คือ ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นที่มีประชากร ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป อยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

๓. เทศบาลนคร คือ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไปอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

มีนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ว่า “ข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสติมีเสียงในกิจการท้องถิ่นก่อน เราพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมีการปกครองระบอบรัฐสภา ก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์อย่างดีเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”^{๓๖} ทั้งยังมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่นทฤษฎีของโนซิค (Nozick) และ บุชาแมม (Buchanam) มีความเห็นว่สังคมที่มีการให้บริการแบบผูกขาดโดยธรรมชาติเมื่อไม่สามารถกีดกันใดไม่สามารถแข่งขันในการบริโภคได้จะเกิดปัญหาบุคคลที่ไม่จ่ายแต่ได้รับผลประโยชน์จึงต้องบังคับเก็บภาษีรัฐบาลเกิดจากการรวมตัวกันโดย

^{๓๔} ประหยัด หงส์ทองคำ, การปกครองท้องถิ่นของไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๖๕.

^{๓๕} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสุชมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๓), หน้า ๒๙.

^{๓๖} พระราชทานสัมภาษณ์, พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, ๒๘ เมษายน ๒๔๗๔.

การบังคับ การจัดเก็บและมองว่ารัฐบาลเป็นผู้ผูกขาดโดยธรรมชาติและขยายอำนาจบังคับไปถึง การธุรกรรม สวนบุชาเมม (Buchamam) มีความเห็นวาสังคมไม่ได้ผูกมัดโดยศีลธรรมจรรยาเพียง อย่างเดียวและไม่มีจรรยาใดๆ เลยถ้าประชาชนเห็นแก่ตัว คอยแสวงหาผลประโยชน์ก็จะเกิดปัญหา จึงต้องมีกฎหมาย (Law) และข้อตกลง (Social Contrast) จากแนวคิดของโนซิค (Nozick) และ บุชาเมม (Buchamam) ทำให้เกิดการกำหนดบทบาทในการบริหารของรัฐจนถึงบทบาทท้องถิ่นที่จะ ทำให้เกิดสวัสดิภาพต่อสังคมที่ดีขึ้น ส่วนที่ประชาชนจะเขามามีส่วนรวมคือ^{๓๗}

๑. การเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือเป็นกรรมการใน คณะกรรมการบริหารในองค์กรสวนท้องถิ่น เพื่อเป็นตัวแทนในการพิทักษ์รักษาประโยชน์และกำหนด ทิศทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและชุมชน

๒. เสนอความต้องการของตนต่อผู้แทน เพื่อนำสู่การพิจารณากำหนดเป็นนโยบาย แผนงานโครงการในเรื่องต่างๆ แล้วเสนอความคิดเห็นผ่านตัวแทนของตน รวมทั้งร้องเรียนผ่าน ผู้บริหารของหน่วยงานที่กำลังดูแลองค์กร

๓. ร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในกรณีที่ได้รับความสะดวกหรือเดือดร้อนจากการประกอบกิจการใดๆ ในท้องถิ่นซึ่งเป็นสิทธิของประชาชนที่จะร้องเรียนได้

ซึ่งทางนักวิชาการท่านหนึ่งได้แบ่งประเภทขององค์การปกครองท้องถิ่น ออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่^{๓๘}

๑. องค์การปกครองสวนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารสวน จังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารสวนตำบล

๒. องค์การปกครองสวนท้องถิ่นแบบพิเศษ มี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและ เมืองพัทยาตามบทบัญญัติในหมวด ๙ การปกครองสวนท้องถิ่น มาตรา ๒๕๕ - ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กล่าวถึงที่มาขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ดังนี้

องค์การปกครองสวนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มา จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น การเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของ ประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ป คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการสวนท้องถิ่น มิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัคร รับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่น

^{๓๗} ชูชัย ศุภวงศ และยุวดี คาคาณกุล, องค์การบริหารสวนตำบลในแนวทางประชาคม, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๒๔), หน้า ๓๒.

^{๓๘} สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี, ๒๕๔๘), หน้า ๔๖ - ๔๘.

พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราว มีให้นำบทบัญญัติตามวรรคสองวรรคสามและวรรคหก มาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด

๔. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นบัญญัติขึ้น

โดยประเด็นที่สอดคล้องคือ เทศบาลตำบลมีการบริหารจัดการโดยประชาชน ถือเป็น การกระจายอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้เข้าถึงและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้นสรุปได้แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบลว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการดำเนินงานในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นโดยตรงในเขตพื้นที่ของตนเอง มีการบริการประชาชน ด้านต่างๆ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานอย่างชัดเจน

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทศบาลตำบลและผลการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประมวลแนวคิดหลักในการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ ๒.๘ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๘ แนวคิดหลักที่นักวิชาการและนักวิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ประหยัด หงส์ทองคำ,(๒๕๒๖,หน้า ๖๕)	เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนที่มีความเจริญ
สนธิ จรอนันต์,(๒๕๔๓,หน้า ๒๙)	จุดมุ่งหมายของเทศบาล คือ ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะ ๒. เป็นสถาบันการสอนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, (๒๔๗๔)	เทศบาลแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้ ๑. เทศบาลตำบล ๒. เทศบาลเมือง ๓. เทศบาลนคร
ชูชัย ศุภวงศ และยุวดี คาคการณ์ไกล, (๒๕๒๔,หน้า ๓๒)	๑. เกิดการกำหนดบทบาทในการบริหารของรัฐจนถึงบทบาทท้องถิ่น ๒. ทำให้เกิดสวัสดิภาพต่อสังคมที่ดีขึ้น
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา,(๒๕๔๘,หน้า ๔๖-๔๘)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ

๒.๕ ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลอุโมงค์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้^{๓๙}

ประวัติความเป็นมาลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

เทศบาลตำบลอุโมงค์จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ อยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พื้นที่จำนวน ๒๐.๐๙ ตารางกิโลเมตร ระยะห่างจากจังหวัด ๑๐ กิโลเมตร มีจำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ได้เลื่อนฐานะประธานกรรมการมาจากการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลอุโมงค์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒

เขตการปกครองและบริหาร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลสารภี
ทิศใต้	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลมะเขือแจ้
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างคืน

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มตามแนวชายฝั่งตะวันตกแม่น้ำกวงและมีลำเหมืองปิงห่างไหลผ่านส่วนกลางของพื้นที่เพื่อหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรม สภาพดินเป็นดินร่วนซุยเหมาะแก่การทำไร่ ทำนาและทำสวน โดยเฉพาะสวนลำไย ซึ่งแต่ละปีช่วยทำรายได้แก่เกษตรกรเป็นจำนวนมาก

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ ฤดูกาลต่างๆ มีลักษณะเป็นเช่นเดียวกันกับอำเภอเมืองลำพูนและจังหวัดลำพูน คือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

การตั้งถิ่นฐานการประกอบอาชีพของประชากร

ราษฎรส่วนใหญ่เป็นผู้ตั้งรกรากสืบต่อมาจากบรรพบุรุษ ราษฎรนิยมตั้งถิ่นฐานอยู่ตามทีไรกลุ่มและอยู่อาศัยตามริมลำคลอง เป็นกลุ่มชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน และมีชุมชนหนาแน่นบริเวณสองข้างถนนสายหลัก คือ ทางหลวง หมายเลข ๑๐๖ เป็นถนนสายเก่าเชื่อมระหว่างจังหวัดลำพูน เชียงใหม่ การประกอบอาชีพราษฎรส่วนใหญ่คือ เกษตรกรรม ทำสวน เป็นอาชีพหลัก รองลงมา คือ รับจ้าง ค้าขาย รับราชการ อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอาชีพอื่นๆ

ตำบลอุโมงค์มีประวัติความเป็นที่ยาวนาน และเป็นชุมชนดั้งเดิม ด้านการปกครองในราว พ.ศ. ๒๔๕๙ ตำบลอุโมงค์ปกครองโดยขุนอุโมงค์ มนาทร (นายแก้ว พันธุ์อุโมงค์) ได้รับแต่งตั้งเป็นกำนันคนแรกของตำบลอุโมงค์ และหมื่นนรสุขจรุง (นายบุญตัน ยาวุฒิ) เป็นกำนันคนที่ ๒ โดยการแต่งตั้งชื่อเป็น “ขุน” หรือ “หมื่น” ต่อมาได้การยกเลิกการแต่งตั้งชื่อดังกล่าวให้ใช้ชื่อบุคคล

^{๓๙} เทศบาลตำบลอุโมงค์, ข้อมูลเทศบาลตำบลอุโมงค์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.umongcity.go.yh> [๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๖].

ตามปกติ อย่างไรก็ตามก้านตำบลอุโมงค์ ได้รับการแต่งตั้งเรื่อยมาตามสภาพการเมืองแต่ละยุคแต่ละสมัย และได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลตำบลอุโมงค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จากนั้น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลอุโมงค์ จนถึงปัจจุบัน มีทั้งหมด ๑๑ ชุมชน จำนวนบ้าน ๔,๗๗๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากรในชุมชนรวม ๑๓,๕๑๑ คน

ตราเทศบาลตำบลอุโมงค์

เป็นรูปเสาหลักแดนเมือง อันเป็นสัญลักษณ์ของสภาพพื้นที่ตำบลอุโมงค์ที่อยู่ติดต่อระหว่างจังหวัดลำพูนและจังหวัดเชียงใหม่

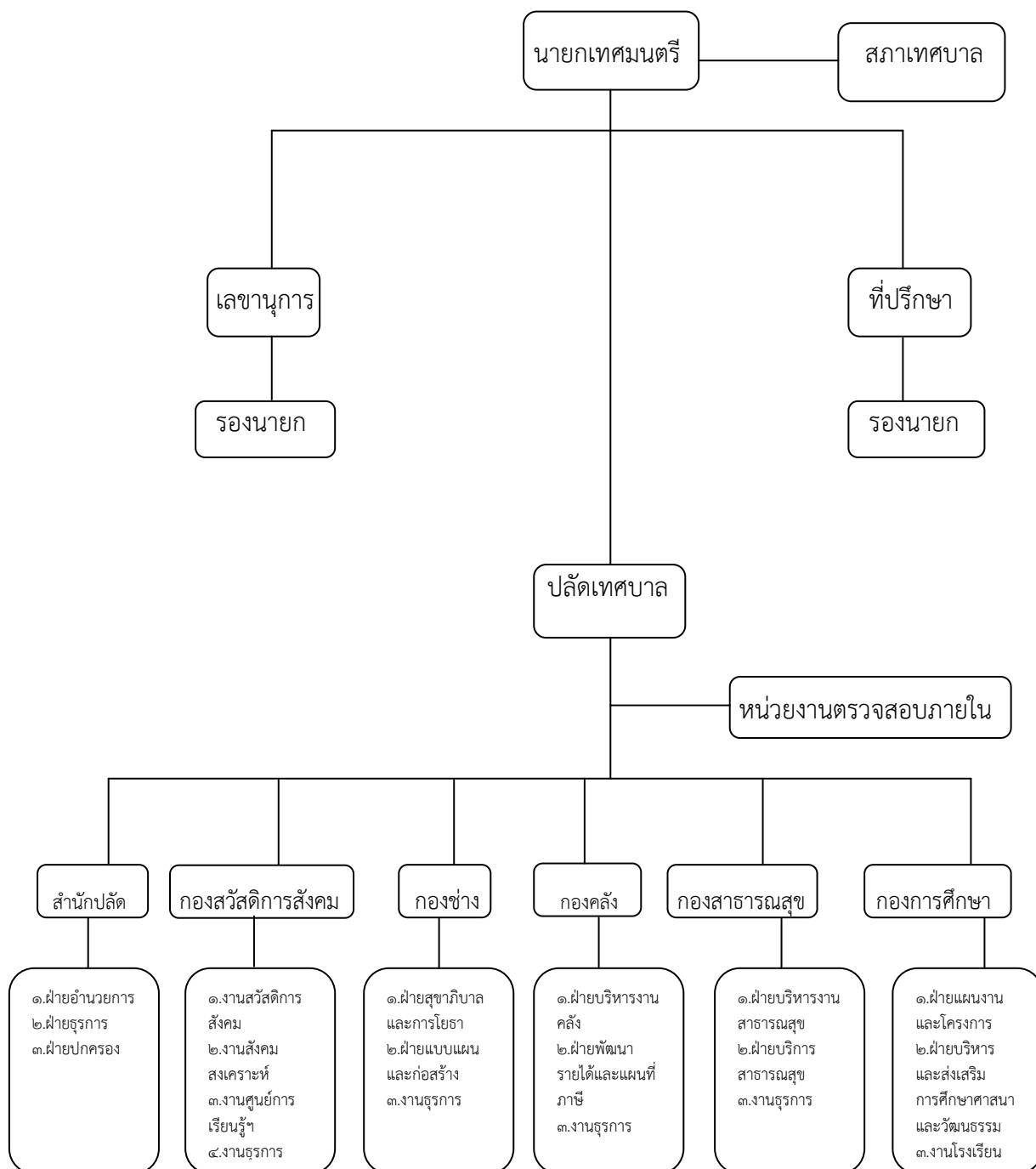
คำขวัญเทศบาลตำบลอุโมงค์

หอมพอ ปลาสวยมากมาย งามตา ปิงห่าง ข้าวmung ห้างนา เชิดศุนย์วัฒนธรรม ไวน์ดั่งลำไยดี มีชื่ออร่อยล้ำแหล่งชน มีคุณธรรม เทศบาลตำบลอุโมงค์

วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีสงกรานต์ (ประเพณีปีใหม่เมือง) อยู่ในช่วงเดือนเมษายน มีการจัดงานประเพณีสงกรานต์ ทำบุญ ปล่อยนก ปล่อยปลา เล่นน้ำสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน มีการจัดงานประเพณีลอยกระทง เผาเทียน เล่นไฟ ประกวดกระทง การแข่งขันปล่อยโคมลอย มีการแข่งขันกีฬาสัมพันธ์เทศบาลตำบลอุโมงค์ อยู่ในช่วงเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านชนิดต่างๆ เช่น วิ่งกระสอบ ชักกะเย่อ และเทศกาลงานชิมไวน์กับไส้อั่ว ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนมกราคม ของทุกปี

เทศบาลตำบลอุโมงค์แบ่งเป็น สำนักปลัด กองสวัสดิการสังคม กองช่าง กองคลัง กองสาธารณสุข และกองการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างการบริหารงานภายในเทศบาลตำบลอุโมงค์

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักพุทธธรรม

หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นในสังคม หลักสาราณียธรรมนอกจากจะก่อให้เกิดความระลึกถึงกัน ทำให้เกิดความรักและความเคารพซึ่งกันและกันแล้ว ยังมีส่วนช่วยป้องกันการทะเลาะวิวาท การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นและมีส่วนช่วยสร้างสรรค์สามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งเป็นหลักการของนักบริหารในการบริหารจัดการองค์กรของตนอย่างมีระบบ โดยที่ยังมีคุณธรรมมาประกอบในการพิจารณาบริหารจัดการด้วย มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมไว้หลากหลายงานวิจัย ดังนี้

พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แนวทางในการนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ควรทำงานรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย วางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ พุดดีต่อกันเพื่อชักนำให้ประชาชนเกิดความรักสามัคคีปรองดอง และเกิดความรักความเห็นใจซึ่งกันและกัน ทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อตรงต่อตนเอง ต่องาน ต่อบุคคลอื่น เว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวกไม่รับสินบนไม่ทุจริต ให้การช่วยเหลือจัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง รักษากฎระเบียบที่ตั้งไว้ เคารพความคิดเห็นของกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการในท้องถิ่น

แสดงความคิดเห็น วิจารณ์การทำงาน และร้องทุกข์เรื่องราวต่างๆ ได้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาตนเอง และองค์กรอยู่เสมอ^{๔๐}

พระมหาบันเทิง ปณฺธิโต (เครือจินดา) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย” ผลการวิจัยพบว่า

๑. องค์ความรู้พุทธธรรม ความรู้ทั่วไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาประยุกต์และบูรณาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ หลักธรรมภาวนา ๔ ซึ่งเป็นพุทธธรรมที่ว่าด้วยหลักการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก หลักธรรมสัมมาทิฐิ ซึ่งเป็นพุทธธรรมที่ว่าด้วยวิธีการที่จะส่งเสริมพัฒนาการเด็ก หลักธรรมสปปายะ ๗ และอปริหานิยธรรม ๗ เป็นชุดพุทธธรรมที่ว่าด้วยหลักการสร้างชุมชนที่เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก และนอกจากพุทธธรรมดังกล่าวแล้วยังมีการใช้หลักการสร้างการมีส่วนร่วมแบบหุ้นส่วนมาส่งเสริมการทำงานในชุมชน การใช้หลักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก ซึ่งเป็นความรู้ทางจิตวิทยานำมาใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตลอดจนการบูรณาการภูมิปัญญาของชุมชน ให้ความสำคัญและใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนมาช่วยหนุนเสริมการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๒. ในกระบวนการประยุกต์พุทธธรรม ควบคู่กับความรู้ทั่วไปและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กนั้น ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย (นิโรธ) มีการจัดเวทีระดมความคิดเห็นการกำหนดเป้าหมาย และการกำหนดแผนพัฒนาเด็ก จากนั้นได้มีการดำเนินกิจการตามยุทธศาสตร์พัฒนาเด็ก (มรรค) ซึ่งมีการวางการทำงานเป็น ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ชุมชนเห็นความสำคัญต่อ การพัฒนาเด็กและเข้ามามีส่วนร่วม ในลำดับต่อมาได้มีการดำเนินการในยุทธศาสตร์การส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวิถีชุมชน ซึ่งได้มีการพัฒนาสวนวัดให้เป็นสนามเด็กเล่น มีการสร้างสระน้ำคุณธรรม สร้างสนามเด็กเล่น ไม้เป็นเครื่องมือพัฒนาเด็ก มีกระบวนการธนาคารความดีเป็นกุศโลบาย สร้างพัฒนาการที่เหมาะสมให้แก่เด็ก การดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเด็ก ๒ ประการ คือ ปัจจัยทางสังคม (ปรโตโมสะ) ที่สร้างสังคมที่ดี มีพุทธะผู้รู้ วัฒนธรรมความรู้ และการเรียนรู้ และสังคม ชุมชน ที่เป็นสปปายะ เป็นที่พึ่ง เสริมให้การให้ไตรสรณคมณ์แก่เด็กตามนัยยะของการพัฒนาเด็ก และปัจจัยภายในของเด็ก (โยนิโสมนสิการ) ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามนัยยะของภาวนา^{๔๑}

จรัส ปันธิ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การประยุกต์หลักสาราณียธรรมในการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทั้งนั้น เริ่มตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าสู่องค์กรจนกระทั่งพ้นจากองค์กรไป ซึ่งการบริหารงานยึดหลักระบบราชการ โดยอาศัยกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ มาเป็นพื้นฐานในการบริหารงาน

^{๔๐} พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม), “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

^{๔๑} พระมหาบันเทิง ปณฺธิโต (เครือจินดา), “การประยุกต์พุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, พระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

บุคคล นอกจากนั้นยังเอาระบบคุณธรรม จริยธรรม และการบริหารแบบธรรมาภิบาลมาเป็นฐานในการดำเนินงาน ยังได้ยึดหลักแห่งสังฆธรรม ตามปณิธานและภาชิตประจํามหาวิทยาลัย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะสร้างบุคลากรทุกฝ่ายให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข มีความรัก ความเมตตา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีการเรียนรู้ ฝึกฝนตนเองจนสามารถเป็นที่ยอมรับเคารพนับถือเป็นผู้ที่สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสําราณียธรรม ๖ ประการของพระพุทธศาสนา กล่าวคือ เป็นการแสดงความรัก ความเมตตาต่อกัน สนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้คำแนะนำ ชี้แนะในสิ่งที่ดีงาม มีความหวังดี ปราศจากอคติต่อกัน ให้ความอนุเคราะห์หรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดี ตามกฎ แบบแผน วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ตลอดถึงการมีความคิดเห็นที่เกื้อกูลกัน เป็นไปในทำนองเดียวกัน เมื่อมีข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนก็นำมาปรึกษาหารือกันตลอดเวลา โดยหลักสําราณียธรรม ๖ ประการนั้นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่สามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารงานบุคคลได้เป็นอย่างดีในทุกระดับทั้งระดับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาตัวเอง เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จและพัฒนามาโดยตลอด^{๔๒}

อายุขร งามชาติ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรัก” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะบกพร่องทางความรักตามทฤษฎีจิตวิทยาตะวันตก คือภาวะของความต้องการความรัก ภาวะที่รู้สึกขาดแคลน ความรักจึงแสวงหาเพื่อมาเติมตามความต้องการให้เต็ม เป็นภาวะของความรักที่ไม่มีวุฒิภาวะ ต้องพึ่งพิงความสุขของตัวเองไว้กับผู้อื่น ไม่มีความเป็นอิสระ ในตัวเอง การปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรักให้เป็นภาวะความรักที่ดี ซึ่งเป็นความรักที่บรรลุศักยภาพในตัวเอง เป็นความรักที่มีวุฒิภาวะนั้น บุคคลจะต้องสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวเอง พยายามเอาชนะความยึดติดกับตัวเอง มีความเชื่ออย่างมีเหตุผล สามารถที่จะแยกสิ่งที่เป็นจริงกับ สิ่งที่คาดหวังออกจากกันได้ ไม่มีความคิดที่บิดเบือนความจริง มีความมั่นคงทางจิตใจและเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถสร้างภาวะความรักที่ดีได้ โดยใช้กระบวนการปรับอารมณ์ความรู้สึก ปรับความคิด ปรับการกระทำ และปรับเป้าหมาย

ส่วนภาวะบกพร่องทางความรักตามหลักพุทธธรรมอธิบายได้ด้วยคำว่า “ตัณหา” ซึ่งมีความหมายถึง ความปรารถนา ความต้องการ จึงเกิดกระบวนการในการแสวงหา และยึดติดถือมั่นในการครอบครองเป็นเจ้าของด้วยความหวงแหน โดยจำแนกได้ ๒ ประเภทคือ ภาวะบกพร่องทางความรักด้วยอำนาจของตัณหา และภาวะบกพร่องทางความรักด้วยอำนาจทิลกฐิซึ่งเมื่อกล่าวถึงในระดับปรมัตถ์ก็คือจิตที่ประกอบด้วยโลภมูลจิตนั่นเอง และการอธิบายความภาวะบกพร่องทางความรักในพุทธธรรมด้วยคำว่าตัณหาที่มีความหมายกว้างกว่าการอธิบายภาวะบกพร่องทางความรักในจิตวิทยาตะวันตก และการปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรักในพุทธธรรมนั้น จำเป็นต้องปรับสภาพจิตใจของบุคคลให้อ่อนโยน ปรับเปลี่ยนความคิดของบุคคลให้มีความคิดดี มีเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น ไม่คิดเบียดเบียนหรือคิดร้ายทำลายตนเองและผู้อื่น มีความเห็นที่ถูกต้องเข้าใจในกฎแห่งกรรม หมั่นพัฒนาตนให้ดำรงชีวิตอย่างมีสติอยู่กับปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถ

^{๔๒} จรัส ปันธิ, “วิเคราะห์การประยุกต์หลักสําราณียธรรมในการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๗.

สร้างความสุขทางใจให้กับตนเองได้ เมื่อบุคคลปรับสภาพจิตใจให้อ่อนโยนมีเมตตา มีความสุขสงบได้ ก็นำไปสู่ความรักที่ดีงาม แสดงออกทางกายและวาจาที่เปี่ยมด้วยเมตตา ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากจิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา เป็นภาวะความรักที่ดีงาม เมื่อศึกษาองค์ความรู้ทั้งสองสาขาวิชาและนำไปประเดิมที่สอดคล้องกันมาผสมผสานเพื่อบูรณาการร่วมกัน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ คือ การปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรักเชิงพุทธบูรณาการ โดยใช้หลักการของจิตวิทยาตะวันตกเป็นกรอบ คือ การปรับอารมณ์ความรู้สึก การปรับความคิด การปรับพฤติกรรม และการปรับเป้าหมาย และนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการร่วมกับหลักการของจิตวิทยาที่เป็นกรอบนั้น โดยการนำบุคคลให้กลับมามีสติอยู่กับปัจจุบัน และนำกุศลธรรมมาแทนที่อกุศลธรรม เพื่อปรับเปลี่ยนความรู้สึกทางลบให้กลายเป็นบวก การใช้กุศโลบายในการระงับความโกรธเคือง เพื่อให้เกิดความคิดให้อภัย รวมทั้งการปรับเปลี่ยนความคิด ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ไม่มีความคิดที่บิดเบือน สามารถปรับเปลี่ยนความคิดที่เป็นไปในแง่ลบ ซึ่งเป็นปัจจัยให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ เกิดความคิดในแง่บวก ซึ่งเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้สึกเชิงบวก และนำหลักคำสอนไตรลักษณ์ และการอธิบายตามเหตุปัจจัยในพุทธธรรมมาบูรณาการให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงอย่างผู้ที่เข้าใจธรรมชาติว่าสิ่งต่างๆ นั้นล้วนมีความเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดา ไม่สามารถคงสภาพเดิมได้ตลอดไป เพราะทุกอย่างในโลกนั้นไม่มีตัวตนที่เที่ยงแท้ถาวร ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นตามเหตุตามปัจจัย เมื่อปรับเปลี่ยนความคิดอย่างมีเหตุผลได้แล้วย่อมเป็นปัจจัยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมที่ดีงามได้ต่อไป รวมทั้งปรับเปลี่ยนเป้าหมายจากการที่มุ่งเน้นสิ่งต่างๆ เข้ามาหาตนเอง ให้ขยายขอบเขตในการเกื้อกูลเพื่อผู้อื่นด้วย เนื่องจากความปรารถนามุ่งเน้นที่ตัวเองย่อมจะส่งผลให้บุคคลประสบกับภาวะบกพร่องทางความรักได้ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้มีขอบเขตขยายกว้างขวางแผ่ไปเพื่อเกื้อกูลแก่ผู้อื่น^{๔๓}

นาวาเอก นพดล บงกชกาญจน์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ (๒๕๕๓)” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยานกองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ ทั้ง ๖ ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีเพศสถานภาพสมรส และระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมในศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มีอายุ สังกัด และรายได้ ที่ต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักสาราณียธรรมในศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

^{๔๓} อายุสกร งามชาติ, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรัก”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนดุฎฐิบัณฑิต**, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕.

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสราณียธรรมของบุคลากร ศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ พบว่า มีการแสดงความเคารพซึ่งกันและกันเฉพาะภายในที่ทำงานเท่านั้น เมื่อผู้อื่นมีความเดือดร้อนยังให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือน้อยอยู่ เมื่อมีการทำงานผิดพลาดมักจะมีการดุด่าว่ากล่าวมากกว่าการแนะนำ ยังมีการหลีกเลี่ยงงานที่กระทำร่วมกัน การแบ่งปันสิ่งของบางอย่างยังไม่ทั่วถึงทุกคน ยังมีการประพฤติดิถีระเบียบวินัย การประชุมบางครั้งไม่สามารถตกลงกันได้ จึงทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่ต้องการได้ และบางคนไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการร่วมกิจกรรม

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ พบว่า ควรสร้างจิตสำนึกโดยให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ส่งเสริมให้มีการเคารพซึ่งกันและกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีการอบรมวินัยแก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ สร้างความร่วมมือในการช่วยเหลือผู้ที่มีความเดือดร้อน หากมีข้อผิดพลาดในการทำงานควรแนะนำผู้กระทำความผิดให้ปรับปรุงในสิ่งที่ถูกต้องมากกว่าการว่ากล่าวตักเตือน ด้วยวาจาที่สุภาพ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันที่ถือว่าเป็นผลงานของทุกคน การสร้างจิตสำนึกในการแบ่งปันและรู้จักการเสียสละให้แก่ผู้อื่น ส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบวินัยอยู่เสมอ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และรับฟังการแสดงความคิดเห็นของทุกคน^{๔๔}

สรุปได้ว่าในทัศนะของผู้วิจัยจากการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมนั้นเป็นการนำหลักธรรมคำสอนในทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีรูปแบบ แนวทางที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมุ่งประโยชน์ให้เกิดกับตัวผู้ปฏิบัติเป็นสำคัญ เป็นการพัฒนาจิตใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึก ใช้หลักธรรมคำสอนมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดี สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

การพัฒนาจะเป็นการเพิ่มพูนความสามารถของสังคม โดยไม่คำนึงถึงเรื่องขอบเขต ซึ่งถูกกำหนดโดยเป้าหมาย และโครงสร้างพื้นฐานของสังคม มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาไว้หลากหลายงานวิจัย ดังนี้

สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของผู้รับบริการ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาที่พบเป็น เรื่องความรวดเร็วในการให้บริการขั้นตอนการให้บริการ และการต้อนรับทักทาย แผนยุทธศาสตร์ที่ได้พัฒนาขึ้น มีโครงการฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การมีจุดต้อนรับ

^{๔๔} นาวาเอก นพดล บงกชกาญจน์, “การปฏิบัติงานตามหลักสราณียธรรมของบุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

ประชาสัมพันธ์ และการแจกคู่มือกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน โดยหลังการใช้แผนยุทธศาสตร์พบว่า ยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้มีผลทำให้คุณภาพการให้บริการดีขึ้น ซึ่งรับรู้ได้จากค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการในภาพรวมการให้บริการสูงขึ้นจาก ๓.๐๓ เป็น ๓.๘๐ หลังจากใช้แผนยุทธศาสตร์^{๔๕}

อภิรักษ์ ชนะภัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการทำแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านปาง หมู่ที่ ๗ ตำบลกะปาง อำเภอยางสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า สภาพทั่วไปของหมู่บ้านหมู่ ๗ บ้านปางเป็นที่ราบลุ่มประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรการตั้งบ้านเรือนแยกเป็น ๓ กลุ่มบ้านคือบ้านปางใต้ บ้านปางเหนือและบ้านควนแตว ลักษณะภูมิประเทศมี ๒ ฤดูคือฤดูร้อน และฤดูฝน บางปีมีน้ำท่วมซึ่งฤดูแล้งหมู่บ้านไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำสำรอง สภาพเศรษฐกิจราษฎรมีอาชีพทำการเกษตร มีวัดปางเหนือและวัดอินทารามเป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของหมู่บ้าน มีกลุ่มเลี้ยงปลาธนาคารหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (มีเงินทุนหมุนเวียน) มีกลุ่มรวมคาชุมชนและมีวัฒนธรรมประเพณีที่เด่นชัด มีผู้นำชุมชนด้านการวางแผนชุมชน จำนวน ๑๕ คน เป็นชาย ๑๑ คน หญิง ๔ คน สวมมากอายุระหว่าง ๓๘ - ๔๑ และ ๔๖ - ๔๙ และอายุระหว่าง ๓๓ - ๓๗ มีจำนวน ๑ คน ซึ่งน้อยที่สุดผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชน ด้านการวางแผนชุมชนก่อนและหลัง การประชุมเชิงปฏิบัติพบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการวางแผนชุมชนมากขึ้น จำนวน ๑๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผู้นำชุมชนและคนจนผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้ร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์ ความยากจนของคนบ้านปางกำหนดสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความยากจนโดยร่วมกันกำหนดแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน ประจำปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐ ดังนี้ โครงการส่งเสริมอาชีพ กลุ่มเครื่องแกง โครงการลดรายจ่าย - เพิ่มรายได้ส่งเสริมปลูกผักสวนครัว โครงการด้านแหล่งน้ำการส่งเสริมประปาหมู่บ้าน^{๔๖}

สุพจน์ แสงเงิน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนนทบุรี โดยมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเป็น ๔ ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรฝึกอบรมและบริบทภาวะความเป็นผู้นำของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๗ แห่งและสมาชิกจำนวน ๕๕๓ คน ขั้นตอนที่ ๒ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมโดยผ่านกระบวนการใน ๔ ขั้นตอน คือ การกำหนดกรอบเนื้อหา การให้ค่าความสำคัญ การพิจารณาคัดเลือกเนื้อหา และการสร้างหลักสูตร โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพในการสร้างหลักสูตรอบรม ที่เน้นคุณลักษณะความเป็นผู้นำใน ๔ ด้าน

^{๔๕} สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์), ๒๕๔๙.

^{๔๖} อภิรักษ์ ชนะภัย, “การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการทำแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านปาง หมู่ที่ ๗ ตำบลกะปางอำเภอยางสงจังหวัดนครศรีธรรมราช”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๕๑.

คือ การทำงานร่วมกันเป็นทีม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการตัดสินใจและทักษะการติดต่อสื่อสาร ขั้นตอนที่ ๓ การนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงโดยการนำไปทดลองใช้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๓๐ คน โดยให้มีการทดสอบความรู้ทั้งก่อนและหลังการอบรม ซึ่งผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมมีผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินติดตามผลหลักสูตร เป็นการติดตามหลังจากผ่านการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา ๑ เดือนโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการฝึกอบรมมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการตัดสินใจและทักษะการติดต่อสื่อสารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากเดิมทุกด้าน^{๔๗}

พจนา วรรณเสวี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก การศึกษาระดับความต้องการพัฒนาในภาพรวมพบว่า ข้าราชการมีความต้องการพัฒนาโดยรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับความต้องการมากที่สุดรองลงมาตามลำดับคือ ด้านความรู้ และทักษะเฉพาะของงานแต่ละตำแหน่ง ด้านความรู้ทั่วไปในการปฏิบัติงาน ด้านภาษาอังกฤษ ด้านการบริหาร ด้านคุณสมบัติส่วนตัว คุณธรรมและจริยธรรมและกิจกรรมที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านนันทนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโลกปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในองค์การสมัยใหม่ จึงต้องมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเป็นอันดับแรก มากกว่าด้านความรู้ ทักษะเฉพาะของแต่ละตำแหน่งซึ่งเป็นการปฏิบัติงานประจำซึ่งมีพื้นฐานสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับหนึ่งอยู่แล้ว สำหรับด้านนันทนาการ มีความต้องการเป็นลำดับสุดท้ายอาจเป็นเพราะเป็นกิจกรรมผ่อนคลายจากการทำงาน ซึ่งไม่มีผลต่อการก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษาและประเภทงานมีความต้องการพัฒนาไม่แตกต่างกัน^{๔๘}

ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูประถมในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครู-อาจารย์มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ซึ่ง ครู-อาจารย์ มีความต้องการพัฒนาทั้ง ๕ ด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่ามีความต้องการพัฒนาโดยเรียงตามลำดับคือ ต้องการพัฒนาด้านการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ต้องการในการพัฒนา ด้านการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการทัศนศึกษาต่อ รองลงมาตามลำดับ และมีความต้องการได้รับการพิจารณาด้านการเลื่อนตำแหน่งทางการ

^{๔๗} สุพจน์ แสงเงิน, “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำ สำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น, (คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๕๐.

^{๔๘} พจนา วรรณเสวี, “ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๖.

บริหารเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยบุคคล ครู-อาจารย์ที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ อายุราชการแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน^{๔๙}

อริญญา บุญยงค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากร ด้านการศึกษา : ศึกษากรณีของเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี มีความต้องการพัฒนาการศึกษา ต่อและมีความต้องการพัฒนาการเข้ารับการศึกษาฝึกอบรบมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือด้านการเลื่อน ตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกงานและด้านการพัฒนาตนเองเป็นลำดับน้อยที่สุด การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์พบว่า ครู-อาจารย์ที่มีอายุต่างกันมีความ ต้องการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและความต้องการพัฒนาการศึกษาดูงานและฝึกงานแตกต่างกัน และพบว่า วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาแตกต่างกัน^{๕๐}

สรุปได้ว่าในทัศนะของผู้วิจัยจากการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนานั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีรูปแบบกระบวนการ และ เป้าหมาย ที่ชัดเจน เช่น การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาด้านเทคโนโลยี การพัฒนา ด้านภาษา ทักษะการคำนวณ เป็นต้น

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ มักปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือ กิจกรรมต่างๆ โดยมีตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากร ร่วมกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากร ข้อมูลข่าวสารมีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเครือข่ายสังคม ออนไลน์ไว้หลากหลายงานวิจัย ดังนี้

ธีราพร ต้นทีปธรรม ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้เฟสบุ๊คที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักศึกษาใช้และรู้จักเฟสบุ๊ค อุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อเฟสบุ๊คส่วนใหญ่ใช้โน้ตบุ๊ก เน็ตบุ๊ค หรือ ไอแพด โดยเฉลี่ยเปิดใช้เฟสบุ๊ควันละ ๑-๓ ครั้ง ใช้ต่อครั้งนาน ๓๑ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง ใช้ต่อวัน นาน ๑.๐๑-๓ ชั่วโมง เริ่มใช้เฟสบุ๊ค เวลา ๑๘.๐๑-๒๐.๐๐ นาฬิกาและสิ้นสุดการใช้เมื่อ ๒๒.๐๑ - ๒๔.๐๐ นาฬิกา กิจกรรมที่ทำเป็นประจำขณะใช้เฟสบุ๊ค ๑) ดูรูปถ่ายบุคคลอื่น ๒) สนทนา ๓) อ่าน ประวัติส่วนตัว / อ่านข้อความของบุคคลอื่น ๔) แสดงหรือเปลี่ยนสถานะภาพของตนเอง ๕) แสดง ความคิดเห็นของตนกับรูปหรือข้อความของบุคคลอื่น กิจกรรมที่ใช้เป็นประจำขณะใช้เฟสบุ๊คอยู่ ในระดับปานกลาง

^{๔๙} ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์, “การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูประถมในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๕.

^{๕๐} อริญญา บุญยงค์, “ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษา : ศึกษากรณีของเทศบาล ตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๖.

๒. ด้านผลกระทบต่อกิจกรรมด้านการดำเนินชีวิต ส่งผลกระทบในเรื่อง ๑) การนอนดึก ขึ้นตื่นสายกว่าเดิม ๒) ทำงานอดิเรกอื่นๆ น้อยลง ๓) ใช้เวลาอยู่กับตนเองมากขึ้น ๔) ปวดหัวและปวดเมื่อยตามร่างกาย เพราะใช้เป็นเวลานานต่อเนื่องกัน ๕) ออกกำลังกายน้อยลง ผลกระทบด้านกิจกรรมการดำเนินชีวิต จากการใช้เฟสบุ๊ก อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ด้านผลกระทบต่อการศึกษา ส่งผลกระทบในเรื่อง ๑) การอ่านหนังสือสอบน้อยลง ๒) ไม่ได้ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้ว ๓) นั่งเล่นเฟสบุ๊ก ขณะเรียนหนังสือ ๔) ทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายต่างๆ เสรีช้ากว่าเดิม ๕) ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่ดีเท่าที่ควร ผลกระทบด้านการศึกษาการเรียนจากการใช้เฟสบุ๊ก อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง^{๕๑}

อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเมืองบนเฟซบุ๊ก: วัฒนธรรมการเมือง บนเครือข่ายออนไลน์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕” ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวออนไลน์ในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยทุนเช่นเดียวกับการเคลื่อนไหวออฟไลน์ แต่เครือข่ายสังคมออนไลน์อนุญาตให้คนทั่วไปสะสมและแปลงทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมได้สะดวกขึ้น แม้สิ่งที่เกิดขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์จะไม่หายไปเสียทั้งหมด แต่ก็เกิดการขยายวงของการสื่อสาร อำนาจในการควบคุมพื้นที่เคลื่อนไหวไปอยู่ในมือคนธรรมดามากขึ้น ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรมก็ช่วยในการแสดงออกเรื่องที่โดยทั่วไปทำได้ยากในสังคม ซึ่งท้ายที่สุดแล้วทำให้มีเสรีภาพมากขึ้นในการแสดงออกและรวมตัว อย่างไรก็ตามในบริบทของวัฒนธรรมการเมืองไทย การเคลื่อนไหวออนไลน์เรียกร้องให้ต้องรักษาความสัมพันธ์ในลักษณะหนึ่ง การเป็นเพื่อนเฟซบุ๊กจึงมีเงื่อนไขของความเป็นเพื่อนแบบสังคมไทยเคลือบแฝงอยู่ ส่วนการแสดงออกทางการเมืองซึ่งอาศัยทุนทางวัฒนธรรมที่ยังคงจำกัดกลุ่ม ทำให้คนที่มีทุนเหล่านั้นอยู่เดิมสามารถเข้าถึงและแสดงออกได้ง่ายกว่า กระนั้นก็ตามความเข้าถึงง่ายโดยเปรียบเทียบของเครือข่ายออนไลน์ในประเทศไทย ก็ทำให้การแสดงออกทางการเมืองเปิดกว้างขึ้น ผู้เสนอความเห็นทางการเมืองที่ไม่ได้มีทุนทางสังคมมาก่อนสามารถเข้าร่วมได้มากขึ้น^{๕๒}

สุธานศ เพชรปรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการบริหารการศึกษาโดยการสื่อสารยุคใหม่ : กรณีศึกษา ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๑๓๖ คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง ๑๗-๓๐ ปี เป็นนักศึกษาปีที่ ๔ ระดับปริญญาตรี มีความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำราและเอกสารต่างๆ

๒. สภาพการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่ใช้มากกว่า ๑ ปีขึ้นไป สาเหตุที่ใช้ คือ เห็นความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร

^{๕๑} ธีราพร ต้นทีปธรรม, “การใช้เฟสบุ๊กที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๕๓.

^{๕๒} อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล, “การเมืองบนเฟซบุ๊ก : วัฒนธรรมการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕”, **วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา**, สาขาวิชามานุษยวิทยา, (คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๕๕.

ในสังคมออนไลน์เพื่อศึกษาสถานที่ใช้ คือภาควิชา ช่วงเวลาที่ใช้คือ ๑๒.๐๑ น. – ๑๖.๓๐ น. ความถี่ในการใช้ คือ ตั้งแต่ ๗ ครั้งขึ้นไป แหล่งข้อมูลที่ใช้ คือ ภายนอกประเทศ ลักษณะการใช้คือ ใช้ด้วยตนเองจนชำนาญ การเรียนรู้ทักษะพื้นฐานในการใช้คือ สอบถามจากเพื่อนและผู้เชี่ยวชาญ เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้เพื่อการศึกษาโดยส่วนใหญ่คือ Facebook

๓. ทศนคติการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา พบว่า ทศนคติของผู้บริหาร คณาจารย์และนักศึกษาต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้านและทุกข้อคำถาม เมื่อพิจารณาพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูง รองลงมาต้องการให้มีอุปกรณ์ Multimedia พร้อมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน และต้องการให้มีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยมากเพียงพอความต้องการของผู้ใช้ ด้านลักษณะการใช้งาน ต้องการให้สามารถเข้าสู่อินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในบริเวณที่พักของมหาวิทยาลัยได้ และไม่มีเหตุขัดข้องในระบบขณะใช้งาน การใช้บริการต่างๆ ส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มความเร็วในการใช้บริการต่างๆ รองลงมาสามารถใช้บริการใหม่ๆ ได้ทุกบริการที่มีอยู่บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้านการใช้ติดต่อสื่อสารเพื่อการศึกษาใช้การสืบค้นข้อมูลข่าวสารจากต่างประเทศ รองลงมาใช้รับและส่งผลงานกับอาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียนและข้อมูลทางการศึกษากับอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการค้นคว้าวิจัยทางการศึกษา ส่วนใหญ่ปรึกษา และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัย ใช้การสืบค้นข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลประเภทต่างๆ มาใช้ในการวิจัย เช่น บทความทางวิชาการ ข้อมูลทางสถิติ รายงานการวิจัย และโปรแกรมต่างๆ ฯลฯ ด้านการเรียน ส่วนใหญ่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน รองลงมาเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้ Internet Course ในการเรียนรายวิชาต่างๆ และด้านการเสริมความรู้ ส่วนใหญ่ค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อใช้ประกอบการเรียน รองลงมาใช้อ่านวารสารบนเครือข่ายของมหาวิทยาลัย และบริการจากห้องสมุด^{๕๓}

โอกาส เภาศัยภรณ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบเครือข่ายสังคมเชิงเสมือนสำหรับห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเพื่อการสร้างความรู้และความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา”

๑. องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายสังคมเชิงเสมือนสำหรับห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เพื่อการสร้างความรู้และความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ๑๑ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมพหุวัฒนธรรม ๒) กระบวนการในการสร้างความรู้และการติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน ๓) ฐานการช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๔) การเสริมสร้าง/การจัดการเครือข่ายบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๕) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรม ๖) ระบบการบริหารและการจัดการบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๗) การ

^{๕๓} สุธานศ เพชรปรี, “ทศนคติด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการบริหารการศึกษาโดยการสื่อสารยุคใหม่ : กรณีศึกษา ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕.

เสริมแรงในด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ๘) การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๙) การยอมรับและการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๑๐) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการสะท้อนความรู้ของผู้เรียน และ ๑๑) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารบนสังคมเชิงเสมือน

๒. รูปแบบเครือข่ายสังคมเชิงเสมือนฯ ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ขั้นตอนด้านการเตรียมความพร้อมของห้องเรียนบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๒) ขั้นตอนด้านการสร้างความคุ้นเคย ๓) ขั้นตอนด้านการสร้างความรู้ ปรับสมดุลความคิดและการตระหนักรู้ ๔) ขั้นตอนด้านการวัดและการประเมินผล โดยมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ ๑) บุคคล (ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เรียน) ๒) สื่อการเรียนการสอน (สื่อการเรียนการสอนสำหรับให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาและสื่อการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม) ๓) ห้องเรียน (ห้องเรียนแบบปกติและห้องเรียนแบบออนไลน์)

๓. กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสร้างความรู้และคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในคุณค่าวัฒนธรรมหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๕๔}

ัญวรณ เยาวสังข์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้และปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook ในด้านปัจจัยทางการตลาดในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นกลุ่มนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท

พฤติกรรมการใช้ Facebook ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการในช่วงเวลา ๒๐.๐๑-๒๔.๐๐ น. ใช้บริการเป็นประจำทุกวัน โดยใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง ๑-๓ ชั่วโมง และวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน/คนรู้จักผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับปานกลางในด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ด้านการให้บริการแบบเจาะจง และด้านการส่งเสริมการตลาด

ผลการเปรียบเทียบความสำคัญ พบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน พบว่า ให้ความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ ผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน ปัจจัยที่สำคัญที่มีผล คือ ด้านผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน ส่วนด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาดด้านการให้บริการแบบเจาะจง และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกันปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการบริการแบบเจาะจงแตกต่างกัน ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีสถานภาพแตกต่างกันปัจจัยในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการบริการแบบเจาะจง และด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

^{๕๔} โอภาส เกาไศยาภรณ์, “การพัฒนาแบบเครือข่ายสังคมเชิงเสมือนสำหรับห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเพื่อการสร้างความรู้และความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๕๘.

แตกต่างกัน ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการบริการแบบเจาะจง และด้านการรักษา ความเป็นส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีปัจจัยที่สำคัญด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการบริการแบบเจาะจงแตกต่างกัน ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านความเป็นส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน และผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการบริการแบบเจาะจงแตกต่างกัน ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านความเป็นส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความสำคัญ พบว่า ผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมการใช้ Facebook ช่วงเวลา การใช้ ความถี่การใช้ระยะเวลา และวัตถุประสงค์การใช้แตกต่างกัน ให้ความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ ผู้บริโภคที่มีความถี่ในการใช้แตกต่างกัน มีปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านการใช้บริการแบบ เจาะจง ด้านด้านรักษาความเป็นตัวแตกต่างกัน ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาดไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีช่วงเวลาการใช้แตกต่างกัน ปัจจัยด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวแตกต่างกัน ส่วนด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา การส่งเสริมการตลาด และด้านการบริการแบบเจาะจงไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มี ระยะเวลา และวัตถุประสงค์การใช้ที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริม การตลาด ด้านการบริการแบบเจาะจง และด้านความเป็นส่วนตัวไม่แตกต่างกัน^{๕๕}

สรุปได้ว่าในทัศนะของผู้วิจัยจากการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ว่าใช้ในลักษณะใด ก่อให้เกิดประโยชน์หรือว่าเป็นเหตุแห่งการกระทำที่รุกรานสิทธิเสรีภาพของบุคคล ถือเป็นช่องทางหนึ่ง ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การค้นคว้าหาความรู้ด้านต่างๆ

๒.๖.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการร่วมคิดร่วมแก้ไขปัญหา ร่วม สร้างร่วมจัดทำส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลให้มีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน การพัฒนาเทศบาลตำบลจะสมบูรณ์ได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของ ชุมชนในพื้นที่เกิดความตระหนักร่วมกันแก้ไขปัญหา และความเข้าใจในแนวทางแก้ไขปัญหากันอย่าง จริงจังมีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้หลากหลายงานวิจัย ดังนี้

ปราณี อินทวงศ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลตำบล บางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยคือ ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านอาคารสถานที่

ผลการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี จำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังนี้

^{๕๕} ธีรวรรณ เยาวงษ์, “พฤติกรรมการใช้และปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทาง เครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook ในด้านปัจจัยทางการตลาดในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ), ๒๕๕๓.

๒.๑ ผู้มาใช้บริการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการให้บริการของเทศบาล ตำบลบางกะดี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้มาใช้บริการเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี มากกว่า เพศชาย

๒.๒ ผู้มาใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการให้บริการของเทศบาล ตำบลบางกะดี ในภาพรวม ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านอาคารสถานที่ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าแตกต่างกัน แต่เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ไม่พบความแตกต่าง

๒.๓ ผู้มาใช้บริการที่มีระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, รายได้ และระยะเวลาที่อาศัย ในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน^{๕๖}

สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของผู้รับบริการ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาที่พบเป็น เรื่องความรวดเร็วในการให้บริการ ขั้นตอนการให้บริการและการต้อนรับทักทายแผนยุทธศาสตร์ที่ได้ พัฒนาขึ้น มีโครงการฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การมีจุดต้อนรับ ประชาสัมพันธ์ และการแจกคู่มือกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน โดยหลังการใช้แผน ยุทธศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้มีผลทำให้คุณภาพการให้บริการดีขึ้น ซึ่งรับรู้ได้จากค่าเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการในภาพรวมการให้บริการสูงขึ้นจาก ๓.๐๓ เป็น ๓.๘๐ หลังจากใช้ แผนยุทธศาสตร์^{๕๗}

ภาณุมาศ จักรพงษ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารงานพัสดุ ของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลตำบลส่วนใหญ่มีรายได้ของ เทศบาล ๒๐ - ๔๐ ล้านบาท จำนวนพนักงานในเทศบาล มากกว่า ๓๐ คน ขึ้นไป ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ คือนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัด นักบริหารงานคลัง นัก บริหารงานช่าง หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัสดุ และประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานพัสดุ ๑๑ - ๒๐ ปี สภาพการบริหารงานพัสดุของเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการควบคุม รองลงมาคือ ด้านการ วางแผนกำหนดความต้องการ ด้านการจัดหา ด้านการจำหน่ายพัสดุ ด้านการบำรุงรักษา และด้านการ แจกจ่าย ตามลำดับ ปัญหา ในการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ระดับปัญหาในการบริหาร งานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับ

^{๕๖} ปราณี อินทวงศ์, “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอมือง จังหวัด ปทุมธานี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร), ๒๕๕๐.

^{๕๗} สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล ท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชายุทธศาสตร์การ พัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์), ๒๕๕๙.

น้อย เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการบำรุงรักษา รองลงมาคือ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการแจกจ่ายพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ ด้านการวางแผนกำหนดความต้องการ และด้านการจำหน่ายพัสดุตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหาร งานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามลักษณะของเทศบาลและปัจจัยส่วนบุคคล จำนวนพนักงานในเทศบาล ประสบการณ์การปฏิบัติงานพัสดุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนรายได้ของเทศบาล และตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำแนกตามลักษณะของเทศบาลและปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า รายได้ของเทศบาล จำนวนพนักงานในเทศบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานและประสบการณ์การปฏิบัติงานพัสดุ ไม่แตกต่างกัน^{๕๘}

จิรศักดิ์ หลิวสุวรรณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเสาธง” ผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชนในเทศบาลตำบลบางเสาธงมาจาก ๓ หน่วยงานคือ สำนักงานเทศบาลตำบลบางเสาธง สำนักงานดูแลเคหะชุมชนเมืองใหม่ บางพลี และสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี รวมทั้งสิ้น ๓๒,๐๔๖,๗๔๔.๕๑ บาท และคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๔ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ค่าใช้จ่ายดังกล่าว แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านการบริหารงานสูงสุดจำนวน ๑๒,๒๖๕,๙๖๖.๐๒ บาท หรือร้อยละ ๓๘.๒๘ รองลงมาคือค่าใช้จ่ายบริการเก็บขยะและการรักษาความสะอาดจำนวน ๕,๒๘๐,๖๔๑.๙๗ บาท หรือร้อยละ ๑๖.๔๘ ค่าใช้จ่ายบริการด้านการรักษาความปลอดภัยจำนวน ๓,๓๐๖,๗๐๗.๙๓ บาท หรือร้อยละ ๑๐.๓๒ ค่าใช้จ่ายระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน ๒,๗๔๑,๖๔๕.๒๓ บาท หรือร้อยละ ๘.๕๖ ค่าใช้จ่ายการดูแลถนน สะพานและทางเท้าจำนวน ๒,๔๓๑,๓๗๔.๓๙ บาท หรือร้อยละ ๗.๕๙ ค่าใช้จ่ายระบบป้องกันน้ำท่วม จำนวน ๒,๓๗๙,๖๕๔.๑๘ บาท หรือร้อยละ ๗.๔๑ ค่าใช้จ่ายระบบไฟฟ้าแสงสว่าง จำนวน ๒,๐๔๗,๙๗๘.๔๐ บาท หรือร้อยละ ๖.๓๙ และค่าใช้จ่ายการดูแลสวนสาธารณะและพื้นที่ว่างน้อยที่สุดจำนวน ๑,๕๙๒,๗๗๖.๓๙ บาท หรือร้อยละ ๔.๙๗ ถ้าคิดค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชนรวมต่อพื้นที่จะเท่ากับ ๕,๓๔๑.๑๒ บาท/ไร่ หากจำแนกตามลักษณะการใช้พื้นที่ ค่าใช้จ่ายในพื้นที่อุตสาหกรรมจะมากกว่า ค่าใช้จ่ายในพื้นที่อยู่อาศัย ๑.๗๖:๑ การศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญนำไปสู่การเก็บค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชนในรูปแบบต่างๆ และการจัดเก็บภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายที่แตกต่างระหว่างการใช้ประโยชน์พื้นที่แต่ละประเภท การศึกษาครั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาและข้อมูล ดังนั้นควรที่จะมีการศึกษาในทางลึกต่อไป รวมทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายในการดูแลชุมชนจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุง เช่นเดียวกัน ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชนที่ต่ำอาจมาจากการดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่ไม่เหมาะสม และนอกจากนี้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแลชุมชนควรมีการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อใช้ประโยชน์พิจารณาต่อไปในอนาคต^{๕๙}

^{๕๘} ภาณุมาศ จักรพงษ์, “สภาพและปัญหาการบริหารงานพัสดุของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี), ๒๕๕๓.

^{๕๙} จิรศักดิ์ หลิวสุวรรณ, “ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางเสาธง”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ (เคหการ)), (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

ฐิติรัตน์ สมรูป ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = ๔.๐๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ประสบการณ์การทำงาน และสังกัดหน่วยงาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ และประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มี อายุ และสังกัดหน่วยงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๓. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขวัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

(๑) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ในการทำงานของเทศบาลบุคลากรที่ทำงานร่วมกันยังมีปัญหาในการทำงานร่วมกันด้วยการประสานงานที่ไม่เป็นระบบขาดการประสานงานร่วมกันไม่กล้าตัดสินใจปัญหาต่างๆ เพราะไม่มีการปรึกษาหารือหรือประชุมเพื่อนำปัญหาตามๆมาช่วยกันพิจารณาและการพิจารณาร่วมกันดังนั้นจึงต้องหมั่นประชุมกันเป็นนิจเพื่อร่วมกันทำงานด้วยการเปิดใจของอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นให้พนักงานทุกคนยึดหลักธรรมมาใช้ในการทำงาน หากได้อย่างนี้แล้วการทำงานจะเกิดการประสานงานและทำงานสำเร็จเป็นบุคลากรที่ทำงานด้วยความถูกต้องจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจ

(๒) ด้านความผูกพันต่อองค์กรในการทำงานในองค์กรไม่มีการประสานงานและมีการมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความสามารถของบุคลากร ผู้บังคับบัญชาใช้อารมณ์ในการทำงานจึงไม่เป็นที่รักของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเหตุทำให้ไม่มีความรักในองค์กรของตนจึงเกิดความไม่สามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยปัญหานี้ผู้บังคับบัญชาต้องมีธรรมาอย่างสูงในหัวใจด้วยความมีภาวะผู้นำที่ดีเยี่ยมเพราะผู้เป็นหลักในการทำงานขององค์กร จะทำให้ผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินงานขององค์กรให้เป็นองค์กรที่ดีได้ด้วยความสามัคคีของทีมงานที่ให้โอกาสทุกคนและประสานงานที่ดีเยี่ยม^{๖๐}

สรุปได้ว่าในทัศนะของผู้วิจัยจากการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลนั้นเป็นการศึกษาลักษณะการทำงาน การประยุกต์ใช้ การบริหารจัดการ ลักษณะการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลาง โดยสามารถศึกษาจากบุคลากรภายใน

^{๖๐} ฐิติรัตน์ สมรูป, “วัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าสาย อำเภوتا่สาย จังหวัดเพชรบุรี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๖.

สำนักงาน เช่น คณะผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ ศึกษาจากบุคลากรที่อยู่ภายใต้สังกัด
ของเทศบาลตำบล เช่น ประธานชุมชน ประธานแม่บ้าน เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๙ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑.	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ บริหารงานตามหลักสาราณียธรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมด แดง จังหวัดอุบลราชธานี	พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๕๔	คุณภาพ/ ปริมาณ	ในการทำงานควรรับใช้ประชาชนอย่าง เสมอต้นเสมอปลาย วางแผนการทำงานให้ เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของ ปัญหาโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อ ส่วนรวมเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา และความ ต้องการในท้องถิ่น แสดงความคิดเห็น วิจารณ์การทำงาน และร้องทุกข์เรื่องราว ต่างๆ ได้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา ตนเอง และองค์กรอยู่เสมอ
๒.	การประยุกต์พุทธธรรมเพื่อการส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย	พระมหาบันเทิง ปณฺธิโต (เครือจินดา) (มหาวิทยาลัยมหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๕๙	คุณภาพ/ ปริมาณ	องค์ความรู้พุทธธรรม ความรู้ทั่วไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมา ประยุกต์และบูรณาการเพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ หลักธรรม ภาวนา ๔ หลักธรรมสมาธิปฏิบัติ

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๓.	วิเคราะห์การประยุกต์หลักสราณียธรรมในการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จรัส ปันธิ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๔๗	คุณภาพ/ ปริมาณ	การบริหารงานบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าสู่องค์กรจนกระทั่งพ้นจากองค์กรไป โดยยึดหลักระบบราชการ นำ ระเบ บ คุณ ธรรม จ ริ ย ธรรม และการบริหารแบบธรรมาภิบาลมาเป็นฐานในการดำเนินงาน หลักแห่งสัจธรรมตาม ปณิ ธา น และ ภ า ชิต ป ระ จ ำ มหาวิทยาลัย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะสร้างบุคลากรทุกฝ่ายให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักสราณียธรรม ๖
๔.	การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนภาวะบกพร่องทางความรัก	อายุษกร งามชาติ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๕๕	คุณภาพ/ ปริมาณ	องค์ความรู้พุทธธรรม ความรู้ทั่วไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาประยุกต์และบูรณาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ หลักธรรม ภาวนา ๔ หลักธรรมสัมมาทิฐิ และพุทธธรรมที่ว่าด้วยหลักการสร้างชุมชนที่เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ได้ แก่ ห ลั ก ธรรม สั ป ป า ย ะ ๗ หลักอภิธานียธรรม ๗

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๕.	การปฏิบัติงานตามหลักสราณียธรรมของ บุคลากรศูนย์ซ่อมอากาศยาน กองการบิน ทหารเรือ กองเรือยุทธการ	นาวาเอก นพดล บงกชกาญจน์ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)	๒๕๕๓	คุณภาพ/ ปริมาณ	มีการแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน เฉพาะภายในที่ทำงานเท่านั้น เมื่อผู้อื่นมี ความเดือดร้อนยังให้ความร่วมมือในการ ช่วยเหลือน้อยอยู่ ยังมีการหลีกเลี่ยงงาน ที่กระทำร่วมกัน การประชุมบางครั้งไม่ สามารถตกลงกันได้ บางคนไม่มีโอกาส ในการแสดงความคิดเห็น ควรสร้าง จิตสำนึกโดยให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันใน สังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ตามหลัก สราณียธรรม ๖
๖.	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการ ให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์)	๒๕๔๙	คุณภาพ/ ปริมาณ	สภาพปัญหาที่พบเป็นเรื่องความรวดเร็ว ในการให้บริการ ขั้นตอนการให้บริการ และการต้อนรับทักทาย แผนยุทธศาสตร์ ที่ได้พัฒนาขึ้น มีโครงการฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การลดขั้นตอน ปฏิบัติงาน มีจุดต้อนรับประชาสัมพันธ์ และการแจกคู่มือกฎหมายเกี่ยวกับ ชีวิตประจำวันของประชาชน โดยหลัง การใช้แผนยุทธศาสตร์ พบว่ามีผลทำให้ คูณภาพการให้บริการดีขึ้น

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๗.	การพัฒนาศักยภาพผู้นำในการทำแผนชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านปาง หมู่ที่ ๗ ตำบลกะปาง อำเภอยางสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช	อภินันท์ ชนะภัย (มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช)	๒๕๕๑	คุณภาพ/ ปริมาณ	ผู้นำชุมชนและคนจน ผู้เข้าร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการได้ร่วมกันวิเคราะห์และ สังเคราะห์ ความยากจนของคนบ้านปาง กำหนดสาเหตุและแนวทางในการแก้ไข ปัญหาความยากจนโดยรวมกันกำหนด เป็นแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความ ยากจน
๘.	การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี	สุพจน์ แสงเงิน (มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์)	๒๕๕๐	คุณภาพ/ ปริมาณ	กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการฝึกอบรมมี คุณลักษณะความเป็นผู้นำด้านการ ทำงานร่วมกันเป็นทีม ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ความสามารถในการตัดสินใจ และทักษะการติดต่อสื่อสารเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นจากเดิมทุกด้าน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๙.	ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก	พจนา วรรณเสวี (มหาวิทยาลัยบูรพา)	๒๕๕๖	คุณภาพ/ ปริมาณ	ความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ มีระดับความต้องการมาก ที่สุดรองลงมาตามลำดับคือ ด้านความรู้ และทักษะเฉพาะ ด้านความรู้ทั่วไป ในการปฏิบัติงาน ด้านภาษาอังกฤษ ด้านการบริหาร ด้านคุณสมบัติส่วนตัว คุณธรรม และจริยธรรม กิจกรรม ที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านนันทนาการ
๑๐.	การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครู ประถมในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดชลบุรี	ประพนธ์ ยิ้มสกุลกาญจน์ (มหาวิทยาลัยบูรพา)	๒๕๕๕	คุณภาพ/ ปริมาณ	ในภาพรวมครู-อาจารย์ มีความต้องการ ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งครู- อาจารย์ มีความต้องการพัฒนาทั้ง ๕ ด้านใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า มีความต้องการพัฒนาโดยเรียง ตามลำดับคือต้องการพัฒนาด้านการ เข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุด ด้านการ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการ ทัศนศึกษาต่อ รองลงมาตามลำดับ และ มีความต้องการได้รับการพิจารณาด้าน การเลื่อนตำแหน่งทางการบริหารเป็น

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					ลำดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยบุคคล ครู-อาจารย์ที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอายุราชการแตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน
๑๑.	ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษา : ศึกษากรณีของเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี	อริญญา บุญยงค์ (มหาวิทยาลัยบูรพา)	๒๕๕๖	คุณภาพ/ ปริมาณ	มีความต้องการพัฒนาการศึกษาต่อและความต้องการพัฒนาการเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือด้านการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการศึกษาดูงานและฝึกงานและด้านการพัฒนาตนเองเป็นลำดับน้อยที่สุด การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์พบว่า ครู-อาจารย์ ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและความต้องการพัฒนาการศึกษาดูงานและฝึกงานแตกต่างกัน และพบว่า วุฒิ การ ศี ก ษา และ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาแตกต่างกัน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๒.	การใช้เฟสบุ๊คที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ธีราพร ตันทีปธรรม (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕๕๓	คุณภาพ/ ปริมาณ	นักศึกษาใช้และรู้จักเฟสบุ๊ค อุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อเฟสบุ๊คส่วนใหญ่ใช้ โน้ตบุ๊ค เน็ตบุ๊ค หรือ ไอแพด ผลกระทบต่อกิจกรรมด้านการดำเนินชีวิตส่งผลกระทบต่อในเรื่อง ๑) การนอนดึกขึ้น ตื่นสายกว่าเดิม ๒) ทำงานอดิเรกอื่นๆ น้อยลง ๓) ใช้เวลาอยู่กับตนเองมากขึ้น ๔) ปวดหัวและปวดเมื่อยตามร่างกาย เพราะใช้เป็นเวลานานต่อเนื่องกัน ๕) ออกกำลังกายน้อยลง
๑๓.	การเมืองบนเฟซบุ๊ก : วัฒนธรรม-การเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ไทยพ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕	อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)	๒๕๕๕	คุณภาพ/ ปริมาณ	ในบริบทวัฒนธรรม- การเมืองไทย การเคลื่อนไหวออนไลน์เรียกร้องให้ต้องรักษาความสัมพันธ์ในลักษณะหนึ่ง การเป็นเพื่อนเฟซบุ๊กจึงมีเงื่อนไขของความเป็นเพื่อนแบบสังคมไทย เคลือบแฝงอยู่ ส่วนการแสดงออกทางการเมืองซึ่งอาศัยทุนทางวัฒนธรรมที่ยังคงจำกัดกลุ่ม ทำให้คนที่มีทุนเหล่านั้น

					อยู่เดิมสามารถเข้าถึงและแสดงออกได้
ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					ง่ายกว่า กระนั้นก็ตาม ความเข้าถึงง่าย โดยเปรียบเทียบของเครือข่ายออนไลน์ ในประเทศไทย ก็ทำให้การแสดงออก ทางการเมืองเปิดกว้างขึ้น ผู้เสนอ ความเห็นทางการเมืองที่ไม่ได้มีทุนทาง สังคมมาก่อนสามารถเข้าร่วมได้มากขึ้น
๑๔.	ทัศนคติด้านการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการบริหารการศึกษาโดยการสื่อสาร ยุคใหม่ : กรณีศึกษา ภาควิชาออกแบบ นิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร	สุธานศ เพชรปรี (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย)	๒๕๕๕	คุณภาพ/ ปริมาณ	ด้านวัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่ต้องการให้ มหาวิทยาลัย มีระบบการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพสูง รองลงมา ต้องการให้มี อุปกรณ์Multimediaพร้อมสำหรับใช้ใน การเรียนการสอน และต้องการให้มี คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยมากเพียงพอกับ ความต้องการของผู้ใช้ ด้านลักษณะ การใช้งานต้องการให้สามารถเข้าสู่ อินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้ อินเทอร์เน็ตในบริเวณที่พักของ มหาวิทยาลัยได้ และไม่มีเหตุขัดข้องใน ระบบขณะใช้งาน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
๑๕.	การพัฒนารูปแบบเครือข่ายสังคมเชิง เสมือนสำหรับห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเพื่อ การสร้างความรู้และความตระหนักใน คุณค่าทางวัฒนธรรมสำหรับนิสิตนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา	โอภาส เกาไศยาภรณ์ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)	๒๕๔๘	คุณภาพ/ ปริมาณ	องค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายสังคม เชิงเสมือนสำหรับห้องเรียนพหุ วัฒนธรรมเพื่อการสร้างความรู้และ ความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรม สำหรับนิสิต นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ๑.๑ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการ สอนบนเครือข่ายสังคมพหุวัฒนธรรม ๒) กระบวนการในการสร้างความรู้และ การติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน ๓) ฐานการช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียน บนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๔) การเสริมสร้าง/การจัดการเครือข่าย บนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๕) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความตระหนักใน คุณค่าทางวัฒนธรรม ๖) ระบบการบริหารและการจัดการบน เครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๗) การเสริมแรงในด้านพฤติกรรมของ

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					ผู้เรียน ๘) การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๙) การยอมรับและการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมบนเครือข่ายสังคมเชิงเสมือน ๑๐) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการสะท้อนความรู้ของผู้เรียน ๑๑) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารบนสังคมเชิงเสมือน
๑๖.	พฤติกรรมการใช้และปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภท Facebook ในด้านปัจจัยทางการตลาดในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	ธัญวรรณ เยาวสังข์ (มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ)	๒๕๕๓	คุณภาพ/ ปริมาณ	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นกลุ่มนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท พฤติกรรมการใช้ Facebook ของกลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการในช่วงเวลา ๒๐.๐๑-๒๔.๐๐ น. ใช้บริการเป็นประจำ ทุกวัน โดยใช้ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง ๑-๓ ชั่วโมงและ

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					วัตถุประสงค์ในการใช้บริการเพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน/คนรู้จักผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านการรักษาความเป็นส่วนตัวอยู่ในระดับมากที่สุด และในด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการให้บริการแบบเจาะจง และด้านการส่งเสริมการตลาด
๑๗.	ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี	ปราณี อินทวงศ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร)	๒๕๕๐	คุณภาพ/ ปริมาณ	ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยคือด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านอาคารสถานที่
๑๘.	ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณาการให้บริการ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	สมทรง สุขุมมะสวัสดิ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์)	๒๕๔๙	คุณภาพ/ ปริมาณ	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของผู้รับบริการอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาที่พบเป็นเรื่องความรวดเร็วในการให้บริการ ขั้นตอนการให้บริการและการต้อนรับทักทาย

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					คำปรึกษา การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การมีจุดต้อนรับประชาสัมพันธ์ และการ แจ ก คู่มือ ก ฎ ห ม า ย ก ่ ย ว กั บ ชีวิตประจำวันของประชาชน
๑๙.	สภาพและปัญหาการบริหารงานพัสดุของ เทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	ภาณุมาศ จักรพงษ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี)	๒๕๕๓	คุณภาพ/ ปริมาณ	เทศบาลตำบลส่วนใหญ่มีรายได้ของ เทศบาล ๒๐-๔๐ ล้านบาท จำนวน พนักงานในเทศบาล มากกว่า ๓๐ คน ขึ้นไป ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ตำแหน่ง หน้าที่ คือนายกเทศมนตรีปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัด นักบริหารงานคลัง นักบริหารงานช่าง หัวหน้าเจ้าหน้าที่ พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ พัสดุ และ ประสพการณ์ในการ ปฏิบัติงานพัสดุ ๑๑ - ๒๐ ปี สภาพการ บริหารงานพัสดุ พบว่า ระดับการปฏิบัติ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานพัสดุของ เทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการควบคุม รองลงมาคือด้านการวางแผนกำหนด

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อผู้วิจัย/ หน่วยงาน	พ.ศ.	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
					ความต้องการ ด้านการจัดหา ด้านการ จำหน่ายพืช ด้านการบำรุงรักษา และ ด้านการแจกจ่าย ตามลำดับ
๒๐.	ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชน : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบางเสาธง	จิรศักดิ์ หลิวสุวรรณ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	๒๕๔๔	คุณภาพ/ ปริมาณ	ค่าใช้จ่ายการดูแลชุมชน ในเทศบาล ตำบลบางเสาธงมาจาก ๓ หน่วยงานคือ สำนักงานเทศบาลตำบลบางเสาธง สำนักงานดูแลเคหะชุมชนเมืองใหม่ บางพลีและสำนักงานนิคมอุตสาหกรรม บางพลี รวมทั้งสิ้น ๓๒,๐๔๖,๗๔๔.๕๑ บาท และคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๔ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด
๒๑.	วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อ องค์การของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี	ฐิติรัตน์ สมรูป (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย)	๒๕๕๖	คุณภาพ/ ปริมาณ	ในการทำงานของเทศบาลบุคลากรที่ ทำงานร่วมกัน ยังมีปัญหาด้วยการ ประสานงานที่ไม่เป็นระบบขาดการ ประสานงานร่วมกันไม่กล้าตัดสินใจ ปัญหาต่างๆ เพราะไม่มีการ ปรึกษาหารือหรือประชุมเพื่อนำปัญหา ตามๆ มาช่วยกันพิจารณาและการ พิจารณาร่วมกัน

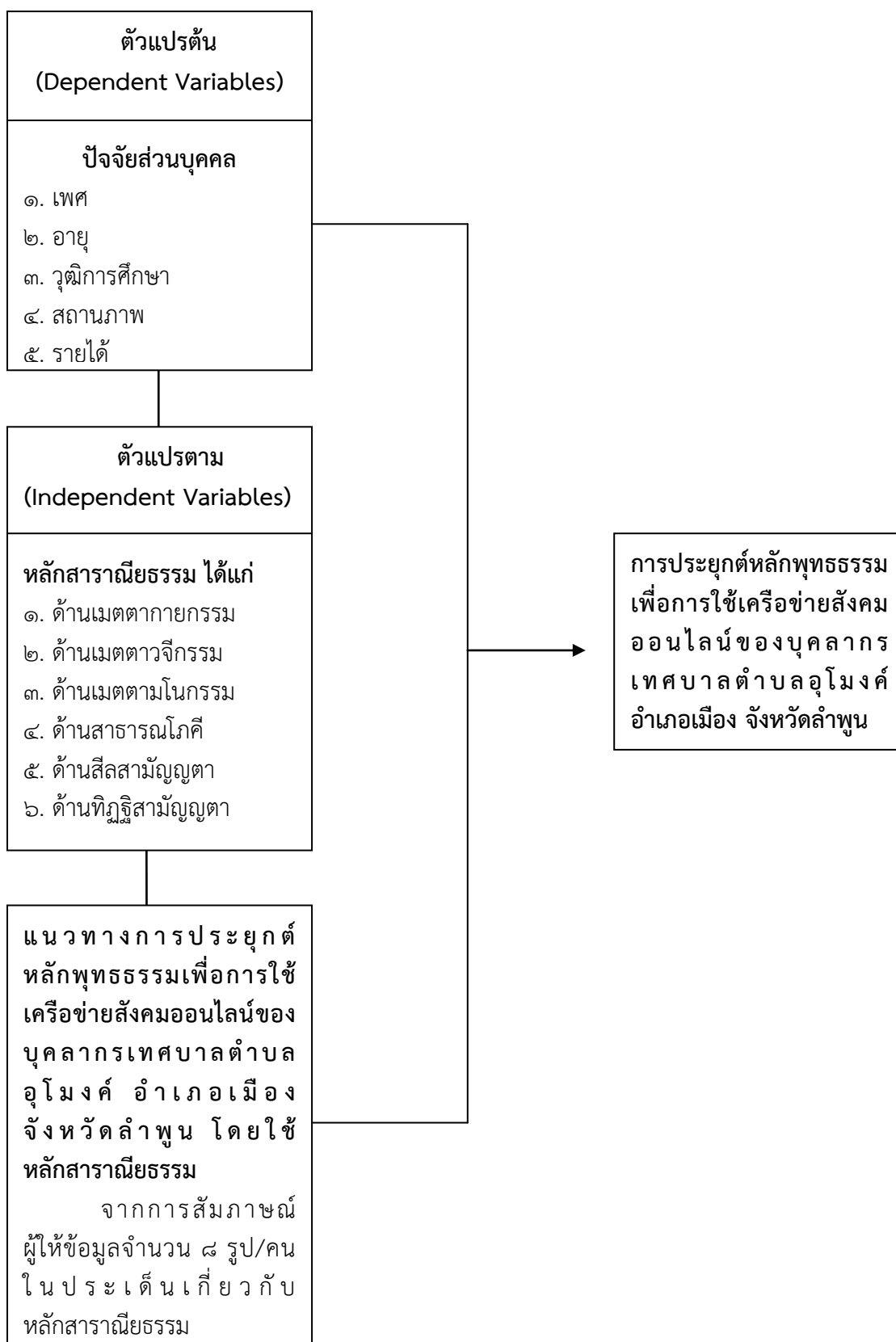
๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้กำหนดมาจากตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และรายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยใช้หลักสาราณียธรรม ๖ ประกอบด้วยจำนวน ๖ ด้าน คือ ๑) ด้านเมตตาทายกรรม ๒) ด้านเมตตาวจีกรรม ๓) ด้านเมตตามโนกรรม ๔) ด้านสาธารณโภคี ๕) ด้านสัสสามัญญตา และ ๖) ด้านทิสสามัญญตา

นอกจากนั้น ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็น การเปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของบุคลากรเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) จำนวน ๘ รูป/คน ดังแสดงในกรอบแนวคิด

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย